

छोटकरी

‘इन्काउन्टर घटनामाथि छानबिन भइरहेको छ’ काठमाडौं (कास)- गृहमन्त्री रामबहादुर थापाले निसान खड्काको अपहरण गरी हत्या गर्ने दुई जनामाथि ‘इन्काउन्टर’ भएको घटनामाथि छानबिन भइरहेको बताएका छन् । संसदको राज्यव्यवस्था समितिको विहीवार बसेको बैठकमा सांसदहरूले पक्राउ परिसकेका दुई अपहरणकारीलाई प्रहरीले किन ‘फेक इन्काउन्टर’ गरी हत्या गरेको भनी प्रश्न उठाएपछि, मन्त्री थापाले उक्त जानकारी दिएका हुन् ।

आदिवासी जनजातिको घोषणापत्र जारी काठमाडौं (कास)- नेपाल आदिवासी जनजाति महासंघले १३ बुँदे काठमाडौं घोषणापत्र जारी गरेको छ । २४ औँ विश्व आदिवासी दिवसको सन्दर्भमा आयोजित दुईदिने आदिवासी जनजाति वृहत् राष्ट्रिय राजनीतिक सम्मेलनपछि महासंघले घोषणापत्र जारी गरेको हो ।

लामालाई एक वर्ष कैद काठमाडौं (कास)- विशेष अदालतले श्रोत नखुलेको सम्पत्ति कमाएको अभियोगमा गणेश लामालाई एक वर्ष कैद सजाय सुनाएको छ । विशेष अदालतका अध्यक्ष बाबुराम रेग्मी तथा न्यायाधीशहरू द्वारिकामान जोशी र रत्नबहादुर वागचन्दको इजलासले लामालाई १ करोड ४० लाख ५० हजार रुपैयाँ अवैध आर्जन गरेको ठहर गर्दै कैद र उक्त रकम जफत गर्ने फैसला सुनाएको हो ।

नेकपामा संगठन एकीकरणको मापदण्ड तय काठमाडौं (कास)- नेकपाले भ्रातृसंगठन, जिल्ला र प्रदेश संगठनहरूको एकीकरण मापदण्ड तय गरेको छ । सचिवालयको विहीवारको बैठकले संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकार एवं संसदमा जिम्मेवारी पाएका नेतालाई पार्टीका कार्यकारी पद अध्यक्ष र सचिवको जिम्मेवारी नदिने नीति अख्तियार गर्ने निर्णय गरेको हो ।

थापा कामु प्रधानसेनापति काठमाडौं (कास)- रथी पुष्पचन्द्र थापाले विहीवारखेचि कामु प्रधानसेनापतिका रूपमा नेपाली सेनाको नेतृत्व सहालेका छन् । जंगीअड्डामा विहीवार आयोजित कार्यक्रममा प्रधानसेनापति राजेन्द्र क्षत्रीले कार्यकाल सकिनु एक महिनाअघि नै घर विदामा बसेर बलाधिकृत रथी थापालाई जिम्मेवारी सुम्पेका हुन् । प्रधानसेनापति कार्यकाल सकिनु एक महिनाअघि नै विदामा बस्ने प्रचलन छ । क्षत्रीको कार्यकाल भदौ २४ मा सकिँदै छ । क्षत्रीले थापालाई कार्यभार हस्तान्तरण गरी सबै बुझबुझकार्य गरेको सैनिक जनसम्पर्क तथा सूचना निर्देशनालयले जनाएको छ ।

प्रदेशको बिदा...

‘प्रदेश सरकारले संघीय सरकारसँग पहिल्यै समन्वय गरेर निर्णय लिएको भए यस्तो समस्या आउँदैन थियो,’ उनले भने । प्रदेश सरकारका मन्त्रीले भने प्रशासन कार्यालयहरू खुलेकामा असन्तुष्टि व्यक्त गरेका छन् ।

‘प्रदेश सरकारले पास गरेका कानुन कार्यान्वयन गराउने दायित्व प्रमुख जिल्ला अधिकारीको हो,’ आन्तरिक मामिला तथा कानुनमन्त्री एवं सरकारका प्रवक्ता हिममतकुमार काकीले भने, ‘सीडीओसहरूको वुझाइमा कमी देखियो । यो गलत हो अब यस्तो दोहोरिने छैन ।’

प्रदेश सरकारले गरेका हरेक निर्णय संघीय सरकार मातहतका कर्मचारीहरूले कार्यान्वय र पालना गर्नुपर्ने काकीको भनाइ छ । ‘हामीले पनि बुझाउन सकेनौं, अब प्रदेश सरकारले घोषणा गरेको अर्को विदामा जिल्ला प्रशासन कार्यालय खुल्दैन,’ काकीले भने, ‘हामी सबै प्रारम्भिक तहमा नयाँ अभ्यास गरिरहेकाले केहीकत समस्या आउनु स्वाभाविक हो ।’

काठमाडौँमा रहेका विदेशी नियोगहरू संघीय सरकारका सबै सार्वजनिक विदामा बन्द रहने उदाहरण मन्त्री काकीले दिए । ‘यो कर्मचारीहरूले संघीयता नस्विकारेको मात्र हो जस्तो मलाई लाग्छ,’ स्नातकोत्तर क्याम्पसका राजनीतिशास्त्रका प्राध्यापक शान्तिराम भण्डारीले भने, ‘कर्मचारीहरूको केन्द्रीकृत मानसिकतालाई बदल्न समय लाग्छ ।’ नयाँ अभ्यास भएकाले यही कारण सबै

बंगलादेशका फोटो पत्रकारमाथि भएको ज्यादतीको विरोधमा काठमाडौँस्थित बंगलादेश दूतावासअगाडि बिहीबार प्रदर्शन गर्दै फोटो पत्रकार । केही दिनअघि बंगलादेशमा विद्यार्थीले गरेको विरोध प्रदर्शनका क्रममा फोटो पत्रकारहरूमाथि आक्रमण भएको थियो ।

तस्विर : कविन अधिकारी

दोषीलाई उन्मुक्ति दिने प्रावधान हटाऊ : आयोग

■ **धनश्याम खड्का**

काठमाडौँ- राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगले संक्रमणकालीन न्यायसम्बन्धी ऐन संशोधन विधेयकमा अन्तर्राष्ट्रिय सिद्धान्तविपरीतका प्रावधान हटाउन सरकारलाई आग्रह गरेको छ ।

आयोगले मानव अधिकार उल्लंघनका मुद्दामा पीडकलाई क्षमा दिन नमिल्ने गरी नीतिगत सुधार गर्न सुझाएको छ । ‘वेपत्ता पारिएका व्यक्तिको छानबिन, सत्य निरूपण तथा मेलमिलाप आयोग ऐन संशोधन गर्न बनेको विधेयक, २०७५’ माथि आयोगले सरकारलाई लिखित सुझाव दिएको हो । विधेयकमा पीडितलाई केही बढी क्षतिपूर्ति दिएर पीडकलाई सांकेतिक सजायका नाममा उन्मुक्ति दिने प्रावधान राखिएका छन् । आयोगले त्यस्ता प्रावधान हटाई

अन्तर्राष्ट्रिय मानव अधिकारसम्बन्धी महासन्धि तथा कानुनअनुकूल हुने प्रावधान थप्न आग्रह गरेको छ ।

आयोगले विधेयकमा सशस्त्र द्वन्द्वका क्रममा भएका ‘हत्या’, ‘अपहरण तथा शरीर बन्धक गरी वेपत्ता’ र ‘अन्तर्राष्ट्रिय मानव अधिकार वा मानवीय कानुनविपरीत गम्भीर किसिमका अमानवीय कार्य वा मानवताविरुद्धका अन्य अपराध’ भन्ने शब्दावली थप्न सुफाउँदै गम्भीर मानव अधिकार उल्लंघनका घटनाको दायरा स्पष्ट पार्नसमेत आग्रह गरेको छ । आयोगले द्वन्द्वमा वालसैनिक प्रयोगको घटनासमेत कसुरजन्य कार्यका रूपमा ऐनमा समावेश हुनुपर्ने

अडान लिएको छ । आयोगले संक्रमणकालीन न्यायिक संयन्त्रले ‘अदालतबाट आदेश भई वा राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगबाट सिफारिस भई प्रहरीमा अनुसन्धान भइरहेका उजुरीहरूबाहेक’ का घटनाका उजुरीमात्रै लिनसमेत भनेको छ । सत्यनिरूपण तथा मेलमिलाप आयोग र वेपत्ता छानबिन आयोगले गरेका सिफारिसअनुसार सरकारले पीडितलाई तुरुन्त परिपूर्ण उपलब्ध नगराए ‘राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगले सम्वन्धित पदाधिकारी वा व्यक्तिलाई कानुनवमोजिम कारवाहीका लागि लेखी पठाउन सकेछ’ भन्ने प्रावधान विधेयकमा थप्न आयोगले सुझाएको छ ।

आयोगले परिपूर्ण र क्षतिपूर्तिको सिफारिस जारी भएको मितिले तीन महिनाभित्र पूरा गरिसक्नुपर्ने व्यवस्था थप गर्न पनि भनेको छ ।

विधेयकको मस्यौदामा गम्भीर मानव अधिकार उल्लंघनका घटनाका दोषीलाई स्थान हद तोकेर खुल्ला कारागारमा राख्ने व्यवस्था गरिएको छ । आयोगले यसरी स्थान हद तोक्दा पीडितसँग समन्वय गर्नुपर्ने राय दिएको छ । मानव अधिकार उल्लंघनका घटनामा दोषी ठहरिएकाहरूले प्रचलित कानुनअनुसार अनिवार्य रूपमा कम्तीमा २५ प्रतिशत सजाय भुत्तानी गरेको हुनुपर्ने आयोगको सिफारिस छ । आयोगले विधेयकमा उल्लेख गरिएको ‘सशस्त्र द्वन्द्वरत पक्ष’ भन्ने पदावलीको प्रस्ट व्याख्या र परिभाषा गर्नुपर्ने जनाएको छ ।

बाभिए विधेयक...

संविधानको धारा ३८ मा महिलाको हकको उपधारा २ मा प्रत्येक महिलालाई सुरक्षित मातृत्व र प्रजनन स्वास्थ्यसम्बन्धी हक हुने व्यवस्था कार्यान्वयन गर्न ल्याइएको विधेयकमा बच्चा जन्माएपछि बुबाको परिचय नभए पनि हुने व्यवस्था छ । विधेयकमा भनिएको छ, ‘बुबाको पहिचान हुन नसकेको वा बुबाको नाम उल्लेख गर्न नचाहेको हकमा सोही व्यहोरा खुलाई आमाको नाम राखेर शिशु जन्मेको प्रमाणपत्र प्रदान गर्नुपर्नेछ ।’

संविधानमा समानताको हकसम्बन्धी धारा १८ ले लिंगका आधारमा भेदभाव नगर्ने व्यवस्था गरेको छ । धारा ३८ को महिलाको हकको उपधारा १ मा प्रत्येक महिलालाई लैगक भेदभावविना समान वंशीय हक हुने भनिएको छ । धारा ३८ को उपधारा ६ मा सम्पत्ति तथा परिवारिक मामिलामा दम्पतीको समान हक हुने व्यवस्था भए पनि नागरिकता ऐन संशोधन विधेयक संविधानको मर्मविपरीत रहेको विज्ञहरू बताउँछन् । ‘यो दुई विधेयकमा राखिएको प्रावधान एकअर्कासँग बाभिएको छ,’ अधिवक्ता मीरा हुगानाले भनिन्, ‘जन्मँदा लिने प्रमाणपत्रमा बुबाको पहिचान खोल नचाहे पनि हुने, नागरिकता लिनचाहिँ बुबाको पहिचान पुस्ट्याई गर्नुपर्ने किन ? सुरक्षित मातृत्व तथा प्रजनन स्वास्थ्यको अधिकार सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयकमा भएकै व्यवस्था हुनुपर्छ ।’

नागरिकता ऐन संशोधन गर्न बनेको विधेयकअनुसार कानुन बनेमा विधवाको हित प्रतिकूल भएको दावीसहित खारेज गर्न माग गर्दै मुद्दा दातै गरेका थिए । यसमा उच्च अदालत विराटनगरले अन्तरिम आदेश जारी गर्नु नपर्ने फैसला गरेको थियो ।

संविधानविद् भीमार्जुन आचार्यले नागरिकता ऐन २०६३ लाई संशोधन गर्न बनेको विधेयक र सुरक्षित मातृत्व तथा प्रजनन स्वास्थ्यको अधिकार सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयकमा भएको व्यवस्था एकअर्कासँग बाभिने खालको रहेको बताए । ‘जति पनि कानुन बन्छ, एकरूपता हुनुपर्छ । त्यो परस्पर मेल खाँदैन हुनुपर्छ । एकअर्कावीच बाभिने हुनु छैन,’ उनले भने, ‘संविधानको मर्मअनुसार पनि हुनुपर्छ । योचाहिँ एकअर्कासँग बाभिन्छ ।’ कानुन निर्माण गर्ने निकायबीच समयय नहुँदा यस्तो समस्या भएको हुन सक्ने उनले बताए ।

अपहरणपछि हत्या गरिएका बालक निसान खड्काको अन्त्येष्टि क्रममा बिहीबार पशुपति आर्यघाटमा जम्मा भएका आफन्त । मलेसियामा रहेका बाबु गणेश बिहीवार फर्किएपछि अन्त्येष्टि गरिएको हो ।

तस्विर : कान्तिपुर

७ हजार विद्यालय...

खगेन्द्र नवजीवन विशेष शिक्षा माध्यमिक विद्यालय जोरपाटीमा १० र ८ कोठे दुई भवन भूकम्पपछिको पुनर्निर्माण चरणमा छन् । १० कोठे भवन विदेशी सहयोगका खगेन्द्र नवजीवन केन्द्रले निर्माण गरेको हो । विशेष क्षमता भएका विद्यार्थी पढ्ने विद्यालयमा उक्त भवनसँगै शौचालय पनि बनेको छ । भवन पनि अपांगमैत्री छ तर इकाइले पुर्ननिर्माण गरेको ८ कोठे भवनमा भने न शौचालय छ न त पूर्वाधार नै अपांगमैत्री छ ।

राजधानीमा बिहीवार निर्माणधीन विद्यालयको प्रगति समीक्षा कार्यक्रम आयोजना गरेको थियो । समीक्षामा आएका अधिकांश प्रधानाध्यापकले शौचालयविनाको विद्यालय भवन बनेको प्रति असन्तुष्टि जनाए । प्रधानाध्यपकले शौचालयसहित भवन निर्माण गर्न इकाइ र शिक्षा मन्त्रालयसँग माग गरे ।

इकाइ प्रमुख इमानारायण श्रेष्ठले शौचालयसहितको विद्यालय भवन निर्माण गर्न राष्ट्रिय पुर्ननिर्माण

प्राधिकरणमा प्रस्ताव पठाए पनि अस्वीकार गरिएको जनाए । ‘विद्यालय पुर्ननिर्माण चाँडो सक्न नयाँ मोडल ल्याइएको हो,’ उनले भने, ‘पहिले जिल्ला शिक्षा कार्यालयहरूले शौचालय निर्माण गर्थे, अब त्यो जिम्मेवारी स्थानीय सरकारलाई दिने तयारी भएको छ ।’ स्थानीय तहमार्फत भवन बनेका विद्यालयमा क्रमशः चर्पी बनाउँदै जाने उनको तर्क छ ।

मार्गेजित वजेट सरकारले नदिएका कारण विद्यालयसँगै शौचालय निर्माण गर्न नसकिएको श्रेष्ठले स्बिकारे । शिक्षा विभागमार्फत विद्यालय भवन र शौचालय निर्माण भइरहेको जनाए । श्रेष्ठले भने, ‘यो मोडलमा जाँदा ढिला हुन्छ भनेर नयाँ तरिकाले काम थालिएको हो ।’

भूकम्पले क्षतिग्रस्त ८ हजारमध्ये एक हजार विद्यालय विभिन्न दातृ निकाय, छिमेकी मुत्सुक, एनजीओ/आईनजीओ र संघसंस्थाको सहयोगमा निर्माणधीन अवस्थामा छन् ।

मुख्यमन्त्री...

‘केन्द्र र प्रदेशबीच फिटकै समन्वय छैन,’ उनले भने, ‘संघीय सरकारले प्रदेश सरकार छु भन्ने हेक्कासमेत राखेको छैन ।’

प्रदेश सरकारको नेतृत्व गर्ने मुख्यमन्त्रीहरू अहिले एउटा कर्मचारी पनि परिचालन गर्न नसके अवस्थामा छन् । सबै कर्मचारी केन्द्र मातहत नै छन् । उनीहरूको खटनपटन सिंहदरवारबाटै हुन्छ । केन्द्रले प्रदेशलाई आवश्यक केही कर्मचारी पठाए पनि उनीहरू केन्द्रसँग नै उत्तरदायी छन् । केन्द्रीय नीतिअनुसार नै परिचालित हुन्छन् ।

प्रदेशहरूमा केन्द्रबाटै खटनपटन भइरहेका कर्मचारीको संख्या पनि पर्याप्त छैन । हामीलाई पर्याप्त कर्मचारी दिनुपर्‍यो, कहाँ कसलाई पठाउने निर्णय पनि हामीले नै गर्न पाउनुपर्‍यो,’ मुख्यमन्त्री गुरुङले भने, ‘तर अहिले केन्द्रबाट कार्यालय तोकिएर आउँछ, आवश्यकताअनुसार कुनै कर्मचारीलाई अर्को ठाउँमा सरुवा गर्न पनि पाइँदैन ।’

प्रदेशमा पर्याप्त कर्मचारी नहुँदा हालै प्रदेशसभाले पारित गरेको बजेट कार्यान्वयनमै समस्या आउने मुख्यमन्त्रीहरूले बताए । ‘बजेट बनेको छ । तर त्यसलाई कार्यान्वयन गर्ने संरचना बनाउन कर्मचारी कसरी मिलाउने ?,’ कर्णाली प्रदेशका मुख्यमन्त्री महेन्द्रबहादुर शाहीले भने, ‘केन्द्रले कर्मचारी पठाएकै छैन ।’

प्रहरी प्रशासन परिचालनमा पनि यही समस्या छ । केन्द्रीय सरकार मातहत प्रहरी परिचालनको अधिकार स्थानीय प्रशासनको नेतृत्व गर्ने प्रमुख जिल्ला अधिकारीमा हुन्छ । प्रजिअ गृह मन्त्रालय मातहत हुन्छन् । मुख्यमन्त्री र प्रदेशका आन्तरिक मामिलामन्त्रीप्रति उनीहरूको खासै उत्तरदायित्व हुँदैन । ‘स्थानीय शान्ति सुरक्षाको कुरा आउँछ, उजुरी आउँछन् तर प्रदेशलाई प्रशासन चलाउने अधिकार दिइएकै छैन,’ शाहीले भने । आफ्नै सुरक्षाका लागि खटिएका प्रहरी फेरबदल भएको समेत मुख्यमन्त्री र मन्त्रीलाई थाहा नहुने अवस्था छ ।

‘सुरक्षा निकायसँग हामीले आफ्नो ढंगले समन्वय गर्छौं तर हामीअन्तर्गत उनीहरू चल्ने कुनै वाध्यकारी व्यवस्था छैन,’ प्रदेश १ का मुख्यमन्त्री राईले भने, ‘शान्ति सुरक्षाको व्यवस्था गर्नका लागि प्रशासन चलाउनुपर्ने हुन्छ तर प्रशासन हाम्रो मातहत नभएकाले काम गर्न एकदमै समस्या छ ।’

संविधानको धारा २६८ को उपधारा (२) मा प्रत्येक प्रदेशमा प्रदेश प्रहरी संगठन रहने व्यवस्था छ । प्रदेश प्रहरीले सम्पादन गर्ने कार्यको सञ्चालन, सुपरिवेक्षण र समन्वयसम्बन्धी व्यवस्था संघीय कानुनवमोजिम हुने उल्लेख छ । तर हालसम्म संघीय प्रहरी ऐन बनेकै छैन । गृह मन्त्रालयले बल्यो ऐन बनाउनका लागि विधेयकको मस्यौदा तयार पार्न थालेको छ ।

‘सीडीओ परिचालन स्थानीय प्रशासन ऐनअन्तर्गत हुन्छ । त्यसैले त्यो ऐन पनि संशोधन गर्नुपर्छ र प्रदेशसँग पनि समन्वय गरेर सुरक्षा परिचालन हुने व्यवस्था मिलाउनुपर्छ भन्ने हाम्रो माग छ,’ गण्डकीका मुख्यमन्त्री गुरुङले भने । संघीय प्रहरी ऐन बनेपछि मात्र त्यसैको प्रावधानमा रहँर सन्खुद प्रदेशले प्रदेश प्रहरी ऐन बनाउन सक्छन् ।

संविधानमा प्रदेशहरूले केन्द्रीयबाहेक आफूअनुकूल प्रदेश मातहतकै कर्मचारी पनि राख्न पाउने व्यवस्था छ । यसका लागि प्रदेश लोकसेवा आयोग गठन हुनुपर्छ । केन्द्रबाट प्रदेश लोकसेवा गठनको सिद्धान्तसम्बन्धी ऐन पनि बनेको छैन । यसले गर्दा प्रदेशहरूले आफ्नो आवश्यकताअनुसार छुट्टै कर्मचारी भर्ना पाएका छैनन् ।

प्रदेशहरूले राजनीतिक नेतृत्व र वित्तीय स्रोत पाए पनि अहिलेसम्म प्रशासनिक संयन्त्र नपाउँदा केही समस्या परेको थियो,’ संघीय मामिला मन्त्रालयका सचिव दिनेश थपलियाले भने, ‘अब उहाँहरूको अप्र यारोलाई सहज बनाउने तयारी भइरहेको छ ।’ उनका अनुसार प्रदेशका लागि आवश्यक कर्मचारी एकमुष्ट रूपमा प्रदेश सरकारलाई पठाउने र त्यहीबाट खटनपटन गर्न सक्ने अधिकार दिने तयारी भइरहेको छ । कर्मचारीहरूलाई कहाँ खटाउने भन्ने आन्तरिक सरुवाको निर्णय पनि प्रदेशलाई नै दिने मन्त्रालयले तयारी गरेको छ । यससम्बन्धी प्रस्ताव मन्त्रिपरिषद्मा पुर्‍याएको उनले जनाए ।

थपलियाका अनुसार संसदको चालु अधिवेशनबाट संघीय निजामती ऐन, प्रदेश लोकसेवा आयोगसम्बन्धी ऐन, प्रादेशिक निजामती सेवाका हाँचासम्बन्धी ऐन र स्थानीय सेवा ऐन गरी ४ कानुन पारित गराउने तयारी छ । तर चालु संसदमा अहिलेसम्म यससम्बन्धी विधेयक भने पेस भएका छैनन् । प्रहरी परिचालनका सन्दर्भमा विधेयक बनाउने काम भइरहे पनि तत्काल सुरक्षा कमान्ड प्रदेशमा दिइहाल्न नहुने धारणा केन्द्रीय राजनीतिक नेतृत्वले राख्दै आएको छ । त्यसैले संघीय प्रहरी ऐन बन्न अझै ढिला हुन सक्ने गृह मन्त्रालय स्रोतले बतायो ।

‘केन्द्रीय सरकार विभिन्न थरी विज्ञका कुरा सुनेर मात्र बसेको छ । त्यस्ता विज्ञहरूले दिने सल्लाह संघीयतालाई नै फेल गराउने खालका छन्,’ कर्णालीका मुख्यमन्त्री शाहीले भने, ‘प्रदेश सरकार परिपक्व छैनन् भनेर अधिकार माथि नै राख्ने प्रयास हुँदै छ । हिजो हामी नै संघीय सरकारमा मन्त्री भइसकेका व्यक्तिहरू प्रदेश सञ्चालन गर्न आएका छौं । हाम्रो समकालीनहरू केन्द्र सरकारमा हुनुहुन्छ अनि केन्द्रचाहिँ सक्षम, हामीचाहिँ असक्षम भन्ने ?’

गण्डकी प्रदेशका मुख्यमन्त्री गुरुङले पनि केन्द्रीय सोच हावी भएका कारण प्रदेश सञ्चालनमा समस्या परेको बताए । ‘संविधान कार्यान्वयन गर्ने हो भने प्रदेशहरू सहज रूपमा चल्ने अवस्था आउने पछि उनले भने । संघीयता असफल होस् र विगतकै जस्तो केन्द्रीय सत्ता चलाइरहन पाउँ भन्ने मानसिकताले अहिले पनि काम गरिरहेको प्रदेश २ का मुख्यमन्त्री राउतले टिप्पणी गरे ।

‘यो ढंगले अघि बढ्न खोजियो भने मुत्सुकले राम्रो परिणाम हासिल गर्न सकेँन’ उनले भने । संघीयता नेपालका लागि नयाँ अभ्यास हो भन्दैमा प्रदेशहरू सक्षम छैनन् भन्न खोजिनु गलत भएको प्रदेश १ मुख्यमन्त्री राईले बताए । ‘पहिलो अभ्यास भएकाले केही ढिलामुस्ती हुन सक्छ, तर अधिकारहरू हस्तान्तरण र प्रदेशहरू पूर्ण रूपमा स्वतन्त्र हुने वातावरण बन्नेपछि राईले भने ।

तस्विर : कान्तिपुर

आकाशे पानीबाट...

‘यो जलाशयबाट बन्‍यजन्तुदेखि मानवसम्मले फाइदा लिन सक्छन्,’ उनले भने, ‘जलाशय वरपर पार्क निर्माण गर्ने र खेतीका लागि सिँचाइ गर्ने हाम्रो योजना हो ।’

सायदाहासिक वनभित्र ठूलो जलाशय भएपछि वरपरका मुहान तथा अन्य पानीका स्रोत पनि नसक्ने भएकाले कुत्रिम सिमसार क्षेत्रको अवधारणा ल्याइएको छ । पर्यटकीय गन्तव्यसँगै सिँचाइ पनि गर्न पाइने भएपछि स्थानीय खुसी छन् ।

सधै आकाशे पानीका भरमा खेती गर्नुपर्ने बाध्यता रहेको स्थानीयलाई अब भने वर्षभरि सिँचाइका लागि श्रोत उपलब्ध हुनेछ । सिँचाइ सुविधा भएपछि वर्षमा एक बाली मात्र खेती लगाउने किसानले तीन

बालीसम्म लगाउन पाउनेछन् । ‘जंगल नजिकै बस्ती भएकाले सुक्खा मौसममा पानी खोज्दै जनावर गाउँ पस्ने गर्थे,’ अध्यक्ष जलाशयको डिक्सा हरितमार्ग निर्माण गरेर सर्वसाधारणलाई विहान-बेलुका व्यायाम, खान तथा योगा गर्ने स्थल पनि निर्माण हुनेछ ।

महिला उपप्रमुखको गुनासो

‘प्रमुखले अधिकार दिएनन्’

दीपक परियार

लेखनाथ- कास्कीको रूपा गाउँपालिका उपप्रमुख लालसुब्बा गुरुङले गाउँसभामा आर्थिक वर्ष ०७५/७६ को बजेट प्रस्तुत गर्न पाइनन् । स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐनअनुसार बजेट प्रस्तुत गर्ने अधिकार उपप्रमुखको भए पनि प्रमुखले प्रस्तुत गरे । अन्तपूर्ण गाउँपालिकामा पनि त्यस्तै भयो । उपप्रमुख सगुन गुरुङलाई बजेट प्रस्तुत गर्न दिइएन ।

बेनी नगरपालिकाकी उपप्रमुख कुनै कार्यक्रममा जाँदा सहयोग रकम घोषणा गर्न सकिदन्न् । प्रमुखले नै रकम तोकेर बोलिदिन्छन् । सहयोग रकम तोक्न नपाउने भएपछि कास्कीको मादी गाउँपालिका उपप्रमुख विष्णुदेवी पौडेल आचार्य त्यस्ता कार्यक्रममा जानै छोडिन् । 'कि सहयोग रकम तोक्ने अधिकार दिनुपर्‍यो, होइन भने कार्यक्रममै जान्न भनेकी छु' उनले भनिन् ।

योजना अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण समिति संयोजक भए पनि बेसीसहर नगरपालिका उपप्रमुख लक्ष्मी अधिकारीले अहिलेसम्म योजना अनुगमन गर्न पाएकी छैनन् । नगरपालिका प्रमुख र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले योजना अनुगमनमा हस्तक्षेप गरेको उनको गुनासो छ ।

गण्डकी प्रदेशका स्थानीय तहका महिला उपप्रमुखले आफ्नो अधिकारको अभ्यास गर्न नपाएको गुनासो गरेका छन् । सञ्चारिका समूहले बुधवार र बिहीबार पोखरामा गरेको कार्यशालामा उनीहरूले कार्यसम्पादनको अनुभव

सुनाए । महिला भएकैले जिम्मेवारी नदिइएको उनीहरूको निष्कर्ष छ । कास्कीको अन्तपूर्ण गाउँपालिका उपप्रमुख सगुन गुरुङले लामो समयदेखिको पितृसत्तात्मक सोचमा परिवर्तन नआएको बताइन् । 'हामीले सबैको अनुभव सुन्यौं,' कार्यशालामा उनले भनिन्, 'जहाँतहीँको समस्या सुन्दा फरक पार्टीबाट प्रमुख/उपप्रमुख भएर होइन, पुरुष र महिला भएर समस्या निम्तिएको रहेछ ।'

कुशमा नगरपालिकाकी उपप्रमुख सीता काफ्ले देशभरका महिला उपप्रमुख पीडामा

अधिकार पाइएन भनेर रुने होइन, खोसेर लिने हो । प्रमुखलाई ऐन देखाएर भए पनि अधिकार लिनुपर्छ ।

- सविता रसाइली, उपप्रमुख, शुक्लगण्डकी नपा, तनहुँ

रहेको बताउँछिन् । 'मेयर र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत मिल्दा लैगिक हिसाबले पनि महिला विभेदमा परेको अवस्था छ,' उनले भनिन् । पूर्ण रूपमा अधिकारको अभ्यास गर्न सक्ने स्थिति नरहेको उनको सुनाइन् । गोरखा नगरपालिकाकी उपप्रमुख विनाकुमारी श्रेष्ठको अनुभव पनि उस्तै छ । महिला भएकैले उपप्रमुखको क्षमतामाथि प्रश्न उठ्ने गरेको उनले बताइन् ।

'पहिले उपप्रमुख/उपाध्यक्षलाई मनोनीत गरेर ल्याउने चलन थियो,' उनले भनिन्, 'अहिले पनि त्यही सोच कायम छ ।' प्रमुखले हस्तक्षेप

गर्दा उपप्रमुखले आफ्नो अधिकार उपयोग गर्न पाउनुपर्ने पक्षमा आवाज उठाउन नसक्नु विडम्बना भएको उनले बताइन् ।

तनहुँको शुक्लगण्डकी नगरपालिकाकी उपप्रमुख सविता रसाइलीले अधिकार खोज्ने जिम्मा आफूले भएको बताइन् । 'अब पनि अधिकार पाइएन भनेर रुने होइन, खोसेर लिने हो,' उनले भनिन् । अधिकार नदिएर ऐन पढाएर प्रमुखलाई देखाएर भए पनि लिनुपर्ने उनको धारणा थियो । 'कानुनमा लेखिएका कुरा जनप्रतिनिधिले नै लागू नगरे अरूले गर्लान् भनेर आस गर्नु हुँदैन,' उनले भनिन्,

'लडेरै भए पनि अधिकारको अभ्यास गर्ने क्षमता हामीले राख्नुपर्छ ।' उनले आफ्नो नगरपालिकामा कानुनले तोकेबमोजिमको अधिकार अभ्यास गरिरहेको जनाइन् । पोखरा महानगरकी उपप्रमुख मञ्जुदेवी गुरुङको अनुभव रसाइलीसँग मिल्दोजुन्दो छ । उनले महानगरमा कुनै किसिमको विभेद महसुस नगरेको अनुभव सुनाइन् । आफूले पहलमा महिलालाई उद्यमी बनाउन 'महिलासँग उपमेयर' कार्यक्रम सुरु गरेको, निशुल्क कानुनी परामर्श दिन हेल्प डेस्क स्थापना गरेको लगायत अरु अभ्यास महानगरमा भएको उनले उल्लेख गरिन् ।

अब पासपोर्ट ६ प्रकारका

काठमाडौँ (कास)- सरकारले अब ६ प्रकारका पासपोर्ट जारी गर्ने भएको छ । हाल सरकारले कूटनीतिक (रातो), विशेष (नीलो), साधारण (हरियो) र यात्रा अनुमतिपत्र (ट्राभल डकुमेन्ट/कालो) गरी चार प्रकारका राहदानी जारी गर्छ । सरकारले संसदमा पेश गरेको राहदानी ऐन संशोधन विधेयकमा पाँच प्रकारका राहदानी र ट्राभल लग जारी गर्ने व्यवस्था प्रस्ताव गरेको छ ।

थपिने दुई प्रकारका राहदानीमा 'सर्भिस पासपोर्ट' र 'सिमान्स पासपोर्ट' छन् । विधेयकमा कूटनीतिक कर्मचारी या विशेष पासपोर्टधारीले विदेशमा लैजाने सहयोगीलाई सर्भिस पासपोर्ट दिने व्यवस्था गरिएको छ । विदेशस्थित दूतावास तथा नियोगमा पोस्टिड हुने कर्मचारीले सहयोगी कामदार लैजाँदा त्यही देशको नियमअनुसार तालब दिनुपर्ने भएकाले त्यसलाई छल्ल नयाँ खाको राहदानी दिने व्यवस्था गर्न लागिएको परराष्ट्र मन्त्रालय स्रोतले जनाएको छ । सर्भिस पासपोर्टधारीले नेपाल सरकारको नियमअनुसार नै तालब सुविधा पाउँछन् । तर, साधारण पासपोर्टमा जानेले काम गर्ने अनुमति लिएपछि त्यही देशको श्रम नियमावली अर्कापित हुने भएकाले उच्च तहका कूटनीतिक कर्मचारीको स्वार्थमा विधेयकमा सर्भिस पासपोर्टको व्यवस्था राखिएको समेत स्रोतको दावी छ ।

विदेशस्थित नेपाली नियोगमा राखिने स्थानीय तर स्थायी कर्मचारीले पनि यस्तो राहदानी लिन चाहेमा सरकारले उपलब्ध गराउन सक्ने विधेयकमा उल्लेख छ । पानीजहाजमा काम गर्नेहरूका लागि साधारण हरियो पासपोर्टसँगै 'सिमान्स पासपोर्ट' का रूपमा लग बुक उपलब्ध गराइने प्रस्ताव छ । लगबुकमा पानीजहाजका क्याप्टेनले प्रमाणीकरण गरिदिने गर्छन् । पानीजहाजमा काम गर्नेका लागि राहदानी र भिसाको समस्या नहोस् भनेर यस्तो निर्णयमा विभाग पुगेको हो । प्रधानमन्त्रीले पानीजहाज चलाउने विषय उठाएको र नेपालीहरू विदेशमा पनि जहाजमा काम गरिरहेकाले उनीहरूलाई सहजताका लागि यो आवश्यक भएको परराष्ट्रका अधिकारीले जनाएका छन् । नेपालीको रोजगारीको परिचय हुने र अर्को मुलुकमा प्रवेश गर्न पाउने अधिकार सेवा सतसमेत स्पष्ट हुने हुनाले यो लगबुकलाई महत्त्व दिइन्छ ।

राहदानी विभागका महानिदेशक रामकाजी खड्काले राहदानी ऐन २०२४ लाई प्रतिस्थापन गर्न लागिएको बताए । यस अलावा विदेशस्थित नेपाली नियोगले ९ महिना अघिदेखि अस्थायी पासपोर्ट पनि जारी गर्ने गरेको छ । पुरानो पासपोर्टको म्याद सकिएको र नयाँका लागि आवेदन दिएको अवस्था रहँदा त्यो व्यक्ति कतै जानुपर्ने भएमा दूतावासले पुरानो हस्तलिखित राहदानीको बृक उपयोग गर्दै अस्थायी राहदानी भनेर दिने गरेको विभागले जनाएको छ । आगामी दिनमा पनि त्यस्तो प्रावधान रहने व्यवस्था विधेयकमा उल्लेख छ ।

महानिदेशक खड्काले पुरानो ऐनले राहदानीलाई राम्रोसँग परिभाषासमेत नगरकाले यसलाई यात्रा अनुमतिपत्र भन्दै नयाँ परिभाषा दिइएको र अन्तर्राष्ट्रिय नागरिक उड्डयन संगठन (आइकाओ) को मापदण्डलाई समेत ध्यान दिएर सबै पक्ष सुधार गरिएको बताए ।

साउदीले दियो

७ करोड क्षतिपूर्ति

काठमाडौँ (कास)- साउदी अरबमा गाडी दुर्घटनामा मृत्यु भएका १८ कामदारका परिवारले भन्डै ७ करोड रूपैयाँ (२३ लाख ९९ हजार रियाल) ब्लडमनी (दिया रकम) पाएका छन् ।

साउदीको राजधानी रियादस्थित नेपाली दूतावासले पीडित परिवारका तर्फबाट अदालतमा मुद्दा लडेर ब्लडमनी दिलाएको हो । पीडित परिवारका नाममा आएको रकम दूतावासले सम्बन्धित जिल्ला प्रशासन कार्यालयबाट पाउने गरी परराष्ट्र मन्त्रालयमा पठाइसकेको छ ।

ब्लडमनी पाउनेमा फापाका भीम भट्टराई, धनकुटाका भूपालदेव लिम्बू, तनहुँका चित्रबहादुर थापा, सप्तरीका देवेन्द्रप्रसाद राय, खोटाङका देवराज राई, गोरखाका एकप्रसाद लामिछाने, सिरहाका शिवकुमार यादव, जाल मोम्मद रैन, मो. मुजाहिद शेख, मो. जाहिर मन्सुर, कास्कीका राजबहादुर कुँवर, ललितपुरका

रमेश पुलामी, खोटाङका रामनाथ राई, सिरहाका सलाम भियाँ, खोटाङका सन्तोष खत्री र गुल्मीका जयबहादुर सुवेदी छन् । उनीहरूले ५ हजार रियालदेखि तीन लाख रियालसम्म ब्लडमनी पाएका छन् ।

'साउदी अरबको प्रचलनअनुसार मृतकको धार्मिक आस्था र घटनामा निज (मृतक) को गल्तीको हिस्सासँग फँसला हुने रकम निर्भर रहने भएकाले फँसला भएको ब्लडमनी फरक-फरक भएको हो,' दूतावासद्वारा जारी विज्ञप्तिमा भनिएको छ ।

दूतावासले गत आर्थिक वर्षमा २ सय ४९ मृतकका कानुनी हकदारले पाउने गरी ११ करोड ४३ लाख ३७ हजार रूपैयाँ ब्लडमनी पठाएको थियो ।

ब्लडमनी दावी लाग्ने मुद्दामा पीडित परिवारका तर्फबाट दूतावास आफैँले घटना भएको क्षेत्रको अदालतमा मुद्दा दायर गरी वहसपैरवी गर्दै आएको

साउदीका लागि नेपाली राजदूत डा. महेन्द्रसिंह राजपुतले बताए ।

मुद्दाको वहसपैरवी गर्दा दूतावासले पीडित पक्षसँग सेवाशुल्क लिने गरेको छैन । 'गत आर्थिक वर्षमा ४१ जना मृतकका ब्लडमनीसम्बन्धी मुद्दा अदालती प्रक्रियामाफर्त हुँगेर लागेको छ जसमध्ये अदालतको फैसलाअनुसार १८ जनाको ब्लडमनी सम्बन्धित पक्षबाट असुल गरी मृतकका कानुनी हकदारले पाउने गरी परराष्ट्र मन्त्रालय पठाइएको छ,' उनले भने ।

मुद्दाको किनारा लगाउन राजधानी सहरबाट सयौँ/हजारौँ किमि टाढाको घटना भएकै क्षेत्रका अदालतमा गई मुद्दा चलाउनुपर्ने स्थिति छ । 'यसका लागि सम्बन्धित स्थानका ट्राफिक प्रहरी, गभर्नर, अनुसन्धान विभागका निकायमा फलोअप गर्नुपर्ने हुनाले पनि मुद्दामामिलाको विषयले लामो समय लिने गरेको छ,' उनले भने ।

STUDY IN INDIA'S LEADING EDUCATIONAL GROUP

Graphic Era is a premier Education Group known for its global outlook, strong academic achievements, excellence in research, entrepreneurship development and legendary placements. It is a home to state-of-the-art learning and living infrastructure, world class faculty with expertise in globally competitive curriculum and exposure to cutting edge technologies.

SPOT ADMISSION

at
Hotel Shanker, Lazimpat, Kathmandu on August 14-15, 2018
(Admission by University Officials)

B.Tech

B.Tech (Hons) CS & E with Specialization in
• Machine Learning & AI • Cloud Computing • Data Sciences & AI
B.Tech (Hons) ME with Robotics & Automation / Automobile
B.Tech (Hons) ECE with Embedded Systems & Robotics
B.Tech CS & E | B.Tech (IT) | B.Tech ME | B.Tech ECE | B.Tech CE
B.Tech Bio-Tech | B.Tech EE | B.Tech PE

BBA | BCA | B.Sc (IT)

B.Sc-Computer Sc. (Hons)

B.Sc.-Agriculture | MBA

Dip. in ME/AME/CSE/

Civil/Pharmacy

MERIT BASED SCHOLARSHIP UPTO 75% OF TUITION FEE
10% ADDITIONAL SCHOLARSHIP ON NET TUITION FEE FOR GIRL CANDIDATES

Our Top Recruiters-2018

103 students of 2018 passing out batch placed at packages of Rs. 5 lac to Rs. 12 lac per annum

Going beyond Placements - STARTUPS
Our student got appreciation from Hon'ble Prime Minister of India for his innovation "Spandan". (World's smallest and cheapest ECG monitor)

Nepal Contact
NIBC Educational Foundation: New Baneshwor Chowk, Way to Sankhmool, Kathmandu, ☎+977 1 4787200/300, +977 9801098004
Kathmandu Alliance Education: B.M.C. Scooty Showroom Building, New Plaza, Putali Sadak, Kathmandu, ☎ 9841577289, 01-422729
Dr. Subhash Gupta (Graphic Era, India): ☎+91 9412998711 ☎+977 9869189250
www.geu.ac.in | www.gehu.ac.in

shanker

TVS

NOT JUST A SPORTS BIKE, IT'S A RACE MACHINE.

ALL NEW Apache RTR 160 4V RACING DNA UNLEASHED

0-60km/h in 4.73 sec*

MOST POWERFUL 160CC IN ITS CLASS

RACE TUNED SHOWA MONOSHOCK

DIGITAL RACING CONSOLE

ROTO-PETAL DISC BRAKE

AGGRESSIVE TANK COWL

IMPOSING HEADLAMP

BOOKING NOW OPEN

Authorised Sole Distributor

JAGDAMBA MOTORS

Toll Free Number 16600131337 Jagdamba Motors - TVS

TVS साथ छ हाम्रो

गथांमुग

भगाइयो भूत

भक्तपुरको दत्तात्रय मन्दिर परिसरमा बिहीबार नेवारी समुदायको चाड गथांमुम मनाउँदै सर्वसाधारण ।

तस्विकर : इलिट जोशी

भक्तपुर (कास)- नेवार समुदायले साउन कृष्ण चतुर्दशीका दिन बिहीबार धुमधामका साथ गथांमुग (घण्टाकर्ण) पर्व मनाएको छ । चतुर्दशीका दिन मनाइने पर्वमा विशेषगरी घर/घरमा भूत भगाउने गरिन्छ । यस दिन बिहानै घर नजिकको महादेव मन्दिरबाट त्याएको जलले अभिषेक गर्ने प्रचलन रहिआएको छ । घर, परिवारलाई भूतप्रेतबाट मुक्त गर्न नेवार समुदायले घरघरबाट बौ वायु ज्या (भूत पन्छाउने) गर्छन् । 'बौ वायु ज्या' मा काँचो माटोको कतारोमा कर्कलो, धुस्वाँ, बौ स्वाँ, आरुको बोटको हाँगासहितको छुवाली बालेर छुवास (दोवाटो) वा चौवाटोमा लगेर राखिन्छ । गथांमुगकै दिन घरको मूलठोका र मुख्य निवालमा पञ्चरंगी मयूरको प्वाँख र तीनखुट्टे फलामको किला ठोके चलन छ । यसले घरमा भूतप्रेत पस्न सक्दैन भन्ने जनविश्वास छ । गथांमुगको दिन फलाम वा तामाको औंठी लगाउनेसमेत प्रचलन छ । टोल/टोलमा नर्कट र छुवालीको मानवाकृतयुक्त राक्षसको प्रतीक बनाई साँफपख नजिक तथा खोलामा लगेर जलाइन्छ । त्यसपछि घर/घरबाट छुवालीको चिराग बालेर छुवास वा चौवाटोमा लगेर सेलाइन्छ । १४ औं शताब्दीको गोपालवंशमा गथांमुग मनाएको उल्लेख भएअनुसार परापूर्वकालदेखि नै गथांमुग पर्व मनाउन थालेको संस्कृतिकर्मी ओम चौभडेलले बताए । वर्षदेखि टोल/टोलमा दुख दिइरहेका राक्षसलाई समातेर गथांमुगका दिन दिनभर चोकमा उभ्याएर सफिपख खोलामा लगेर फालिएको सम्भन्नामा घण्टाकर्ण पर्व मनाउँदै आएको उनी बताउँछन् । गथांमुग पर्वलाई नेवार समुदायले वर्षको पहिलो चाडका रूपमा मनाउने प्रचलन छ ।

जथाभावी एन्टिबायोटिक

फातिमा ढान्

काठमाडौँ- घाँटी दुख्ने तथा श्वास फेर्न अष्टयारो भएपछि ललितपुरकी एक महिला नजिकैको फार्मसी पुगिन् । विक्रेताले उनलाई ७ दिनका लागि 'एसोक्सिमिलिन' औषधि थमाइदिए । डाक्टरको प्रेस्क्रिप्सनबिना नै औषधि किन्न गाएकी उनलाई यस्ता मौसमी भाइरस केही दिनमा आफैँ हराएर जान्छ भन्ने थाहा थिएन, सायद । धेरै दिन औषधि खाँदा पनि निको नभएपछि उनी अस्पताल पुगिन् । परीक्षणपछि थाहा भयो समस्या घाँटीमा होइन, रगतमा रहेछ । आफ्नै लापरवाहीका कारण अनावश्यक औषधि खानुपरेको उनले बताइन् । उनी जस्तै सामान्य रुघाखोकी लाग्दा पनि चिकित्सकको सल्लाहबिना एन्टिबायोटिक खाइहाल्ने प्रवृत्ति बढ्दो छ । शरीरमा विभिन्न किसिमका सूक्ष्म जीवाणु (ब्याक्टेरिया) मान्न र संक्रमण न्यूनीकरण गर्न एन्टिबायोटिकको प्रयोग गरिन्छ ।

विश्व स्वास्थ्य संगठनका अनुसार मात्रा नमिलाई एन्टिबायोटिकको प्रयोगका कारण विश्वमा हरेक ४५ सेकेन्डमा एक जनाले ज्यान गुमाइरहेका छन्

दीर्घरोगी, बालबालिका, गर्भवती र वृद्धवृद्धावाहेक अन्यले भाइरस संक्रमणको औषधि खाने नपर्ने चिकित्सक बताउँछन् । वीर अस्पतालको नाक, कान, घाँटी विभागीय प्रमुख डा. ढुण्डीराज पौडेल भन्छन्, 'केही जोखिम वर्गबाहेक भाइरसको आक्रमण हुँदमा औषधि खाइहाल्नुपर्दैन, निजी अस्पतालमा डाक्टरले नै जथाभावी एन्टिबायोटिक चलाउँछन् ।' कुपोषण, एचआईभी र दीर्घरोग संक्रमणको जस्तो जटिल अवस्थामा मात्रै यस्ता औषधि खानुपर्छ ।

विशेषगरी जाडोबाट गर्मी र गर्मीबाट जाडो मौसमको सुरुवात हुने समयमा धेरैजसोलाई भाइरसले आक्रमण गर्छ । जसका कारण रुघाखोकी लाग्ने, थकान हुने र सामान्य ज्वरो आउने समस्याले सताउँछ । कहिलेकाहीँ ग्यास्ट्रिकका कारण घाँटी दुक्ने, चिलाउने हुनसक्छ, कहिले रगतको खराबीले पनि हुन्छ । उनका अनुसार मौसमी भाइरसका कारण हुने यस्ता समस्या सात दिनभित्रै आफैँ हराएर जान्छन् । आफैँ हराएर जाने समस्याका लागि पनि औषधि खाइहाल्ने प्रवृत्ति भने दिनानुदिन बढ्दो छ । विशेषज्ञ चिकित्सकको सल्लाहबिना एन्टिबायोटिक प्रयोगका कारण स्वास्थ्यमा पर्ने असरबारे कम्तीलाई थाहा हुन्छ । एन्टिबायोटिकको जथाभावी प्रयोग रोकन सरकारले जनचेतना फैलाउनुपर्ने पौडेलको भनाइ छ ।

औषधि खाने नपर्ने अवस्थामा पनि कडा एन्टिबायोटिक खाँदा रोगविस्त्रु लड्ने क्षमतामा ह्रास आउँछ । कुनै रोग लागिहाले औषधि खाँदा पनि त्यसले काम नगर्ने हुँदा विरामीको उपचार

जटिल हुनसक्छ । डा. पौडेल भन्छन्, 'ग्रामीण क्षेत्रमा सहजै अस्पताल र चिकित्सक भेटिँदैन, विरामी फार्मसीकै भरमा उपचार गर्न बाध्य छन्, जथाभावी एन्टिबायोटिक चलाइदिँदा उनीहरूको सही उपचार हुन सकिरहेको छैन ।' सुरुवा रोग विशेषज्ञ डा. शेरबहादुर पुन भन्छन्, 'सामान्य ज्वरो आउँदमा एन्टिबायोटिक खाँदछन्, औषधिकै कारण जटिल समस्या उत्पन्न भएपछि मात्रै अस्पताल आउँछन्, हामीलाई निको पार्न गाह्रो हुन्छ ।' अधिकशालाई एन्टिबायोटिकको जथाभावी प्रयोगबारे थाहा नहुँदा समस्या हुने गरेको उनको भनाइ छ ।

विश्व स्वास्थ्य संगठनको तथ्यांकअनुसार मात्रा नमिलाई एन्टिबायोटिकको प्रयोग गरेक कारण विश्वमा हरेक ४५ सेकेन्डमा एक जनाले ज्यान गुमाइरहेका छन् । सन् २०५० सम्ममा यो संख्या बढेर ३ सेकेन्डमा एक जनाले ज्यान गुमाउने स्थिति आउने संगठनले जनाएको छ । दक्षिण एसियाली देशमा एन्टिबायोटिकको जथाभावी प्रयोग भइरहेको संगठनको अनुमान छ । पछिल्लो समय नाक, कान, घाँटीसम्बन्धी सामान्य समस्या पनि कडा एन्टिबायोटिकको प्रयोग र अनावश्यक शल्यक्रिया गर्ने गलत अभ्यास भइरहेको डा. पौडेल बताउँछन् । उनी भन्छन्, 'अलिअलि टन्सिल बढ्दा पनि शल्यक्रिया गरिहाल्ने प्रवृत्ति छ, स्वास्थ्य उपचार नाफामूलक मात्रै हुँदै गएकाले यस्तो भइरहेको हो ।'

विश्व स्वास्थ्य संगठनले विशेष अवस्थामा मात्रै घाँटीको शल्यक्रिया गर्नुपर्ने मापदण्ड तोकेको छ । रुघा बिरिएर पिनास हुँदा, लगातार सात वर्षसम्म टन्सिल बढ्ने, औषधिले कामै नगर्ने भएमा मात्रै शल्यक्रिया गर्न मिल्छ । विशेषज्ञका अनुसार नेपालमा भने सामान्य अवस्थामा पनि शल्यक्रिया गरिहाल्ने गलत अभ्यास बढिरहेको छ । डा. पौडेल थप्छन्, 'पहिले औषधि नपाएर मान्छेले ज्यान गुमाउँथे, अहिले जथाभावी औषधि सेवनका कारण यस्तो भइरहेको छ ।' जथाभावी औषधि बेचबिखनमा राज्यले अनुगमन गर्न नसक्दा यस्तो अवस्था सिर्जना भएको उनले बताए ।

जथाभावी औषधि बेचबिखनको अनुगमन र निरीक्षण गर्ने जिम्मेवारी औषधि व्यवस्था विभागको हो । जनशक्ति र बजेट अभावका कारण गहिरो तवरले निरीक्षण गर्न नसकिएको विभागका महानिदेशक डा. नारायण ढकाल बताउँछन् । उनी भन्छन्, 'हामीले सरकारसँग बारम्बार जनस्वास्थ्य निरीक्षकको दरबन्दी मागिरहेका छौँ, त्युन बजेडले पहिलो प्राथमिकताका काम मात्रै हुन सकेको छ ।' फार्मसीमा औषधि विक्रीको रेकर्ड राख्ने सिस्टम नहुँदा निरीक्षण प्रभावकारी हुन नसकेको हो ।

मौसमी भाइरसको संक्रमण हुँदा एन्टिबायोटिक खाइहाल्नुभन्दा स्याहार गरेर घरमै आराम गर्न चिकित्सक सुझाउँछन् । घरैमा पकाएको पोषिलो खानेकुरा खाने, पानी तताएर मात्रै खाने र प्रदूषणबाट सक्दो बच्ने गरेमा यस्तो संक्रमण केही दिनमा आफैँ हराएर जान्छन् ।

कान्तिपुरको स्वर्णपुर 2 योजना अन्तर्गत

महा विक्रेता योजना

बम्पर उपहार

RENAULT KWID

१ किलो चाँदी

एल.ई.डी.टि.भी.

ल्यापटप

मलेसिया वा थारुल्यान्ड दुर

स्मार्टफोन

गिफ्ट मौचर

वाटर प्युरिफायर

अब हामीसँग आबद्ध विक्रेतावर्ग तथा स्टेसनरी सञ्चालकहरुले प्रत्येक २० जना ग्राहक बनाए बापत कुपन प्राप्त गरी पाउनुहुनेछ बम्पर उपहार जित्ने एक सुनौलो मौका ।

साथै जित्न सक्नुहुनेछ विभिन्न आकर्षक उपहारहरु !

विस्तृत जानकारीका लागि: उपत्यका मित्र: 9841631473 (धीरेन्द्र), 9851217883 (दीपक) / उपत्यका बाहिर: 9856044140 (शंकर)

सम्पादकीय

आमा स्वैच्छिक, बाबु अनिवार्य

जन्माउने आमा, नागरिकता दिने बाबु । हंस दिने आमा, वंश दिने बाबु । आमा थाहा नभए पनि हुन्छ, बाबुचाहिँ प्रशासनमा हाजिर हुनुपर्छ, आफैँ उपस्थित हुन नसके नागरिकता वा पहिचान खुलेको पत्रको प्रतिलिपि पठाउनुपर्छ । आमा स्वैच्छिक, बाबु अनिवार्य ।

जबकि पहिचान उल्टो हुनुपर्ने होइन र ? बाबु स्वैच्छिक, आमा अनिवार्य ।

नागरिकता ऐन, २०६३ लाई संशोधन गर्न गृह मन्त्रालयले संसदमा दर्ता गरेको विधेयकमा बाबुको पहिचान हुन नसके आमा वा सन्तानले पुस्ट्याइँ पेश गरे मात्रै नागरिकता दिने भनिएको छ । त्यसमा घुसाइएको सबभन्दा छुट्टोका प्रावधान छ, ‘बाबुको पहिचान हुन नसकेको पुस्ट्याइँसहित निज वा निजकी आमाले स्वघोषणा गर्नुपर्ने’ ।

यो व्यवस्थाले श्रीमानबाट छुट्टेका महिला, विधवा, बिहे नगरी बच्चा जन्माउने र बलात्कारबाट जन्माउन बाध्य महिलाहरू सबभन्दा मर्कामा पर्नेछन् । तिनका सन्तान नागरिकताविहीन हुनेछन् । बाबु नभए अनागरिक । बाबुको पहिचान नभएको पुष्टि गर्नुपर्ने जिम्मेवारी उनीहरूले बोक्नुपर्नेछ । यस हिसाबमा आमाले आफ्ना छोराछोरीको नागरिकता बनाउन पतिको पहिचान अनिवार्य खुलाउनुपर्ने व्यवस्था फेरि ब्युँठाइएको छ ।

पुरूष र महिला एउटै रथका दुई पाइरा हुन् भन्ने नीतिवचन पढेर कानुनको मस्यौदा गर्नेहरू नागरिक समानता र सम्मानको रथ ढाल्न पाखुरा खिचै छन् । लिंगका आधारमा कसैलाई बिभेद गरिनेछैन भनेर आफैँले कोरेका संविधानका अक्षर उप्काउन तयसँदै छन् ।

संविधानमा समानताको हकसम्बन्धी धारा १८ मा लिंगका आधारमा भेदभाव नगर्ने भनिएको छ । धारा ३८ को महिलामाको हकको उपधारा (१) मा प्रत्येक महिलालाई लैंगिक भेदभावबिना समान वंशीय हक हुने लेखिएको छ । धारा ३८ को उपधारा (६) मा सम्पत्ति तथा पारिवारिक मामिलामा दम्पतीको समान हक हुने व्यवस्था गरिएको छ ।

यो विधेयकअनुसार कानुन बनेमा प्रेम विवाह गरेका अथवा लिभिङ टुगेदर बन्दा गर्भ रहेपछि पुत्तले छाडेका महिलाका सन्तान प्रभावित हुनेछन् । विधवाका सन्तान सताइनेछन् ।

देशको कोही पनि नागरिक नागरिकताविहीन हुन सक्दैन । संविधानको धारा १२ मा प्रस्ट अक्षरमा लेखिएकै छ, ‘वंशजका आधारमा नागरिकता प्राप्त गर्ने व्यक्तिले निजको आमा वा बाबुको नामबाट लैंगिक पहिचानसहितको नागरिकताको प्रमाणपत्र पाउन सक्नेछ ।’

अदालतले पनि आमाका नामबाट सन्ततिलाई नागरिकता दिने फैसला विभिन्न समयमा गरिसकेको छ । सन्तानले नागरिकता लिने बखत बाबु वा आमापमध्ये एकजना नेपाली नागरिक भए पुग्छ । आमाका नामबाट धेरैले नागरिकता लिइसकेका पनि छन् । महिलाले विदेशी नागरिकसँग विवाह गरेकी छन् भने तिनका छोराछोरीलाई अंगीकृत नागरिकता दिने भनिएको छ । यो सीडीओ कार्यालयबाट दिइँदैन । गृह मन्त्रालयमा बोलाएर धेरै सोधीखोजी गरिन्छ ।

पुरूष नागरिकता र महिला नागरिकतालाई फरक व्यवहार गर्नु आफैँमा विभेदकारी हो । विदेशी बाबु भएको अवस्थामा सन्तानले बाबुको देशको नागरिकता नलिएको घोषणा गरेपछि अंगीकृत नागरिकता पाउँछन् । नागरिकता कानुन जहिल्यै घुमाउरो बन्छ । आमाका नामबाट नागरिकता दिन प्रशासकहरू हर्चिकन्छन् । नक्कली पर्ला भनेर पनि तस्तिन्छन् । त्यसकारण संविधानले जुन किटानीसाथ कुनै बिभेद नगर्ने प्रस्ट गर्‍यो, त्यत्तिकै प्रस्टता कानुनमा अंकित हुन जरुरी हुन्छ ताकि प्रशासकहरूले कानुनका नौ सिड देखाउन नसक्न् ।

आमाका नामबाट नागरिकता दिने व्यवस्था संविधानमा लेखिसकेपछि त्यसविपरीत हुने गरी ऐन संशोधन गर्ने भिन्दैन । संविधानमा दिने, कानुनमा खिच्ने प्रवृत्ति जारी छ । यसले संविधानभन्दा कानुन ठूलो बनाउँछ र कानुनभन्दा प्रशासनका प्रक्रिया जटिल । निर्धा, निमुखा नागरिक फेरि पनि कहिले कानुनका नाममा त कहिले कागजका नाममा निरुप्राय भइरहनेछन् । नागरिकताबाटै नागरिक अधिकार सुरु हुन्छ ।

● प्रशंसनीय मधुर पर्व

साउन २२ गते श्यामसुन्दर शशीद्वारा लिखित ‘नर्वाविवाहिताको प्रणय पर्व’ रोचक लाग्यो । उनले केही मानिसको कथन उद्धृत गर्दै आफ्नो टिप्पणी प्रस्तुत गरेका छन् । तर त्यसमा केही तथ्यगत एवं वस्तुगत त्रुटि देखिएका छन् । मधुश्रावणी पर्व ब्राह्मण, कायस्थ र लोहार जातिले मनाउने गरेको लेखेका छन् । तर यो पर्व ब्राह्मण, कायस्थ, देव र सोनार (स्वर्णकार) जातिमा विशेषगरी मनाउने गरिन्छ । परम्परागत रूपमा फलाम सम्बन्धी कार्यसँग सम्बन्धित लोहारले यो पर्व मनाउँदैन । यस्ता विषयमा लेख्दा अध्ययनको आवश्यकता देखिन्छ । किर्नाक पाठकले यसैलाई आधार बनाएर आफ्नो धारणा बनाउने गर्छन् । यस सम्बन्धी अनुसन्धानात्मक लेखहरू नभएका होइनन् । यसै सन्दर्भमा दीपक चौधरीद्वारा लिखित ‘नेपालको मधेसी समाज’, यस पत्र लेखकको साभवा प्रकाशनबाट प्रकाशित ‘मिथिलाका महान चाडपर्वको अध्ययन गरेर उक्त आलेख तथा पारिएका भए यस्तो त्रुटि हुँदैन थियो होला । पुनश्च: मैथिली भाषामा लिखित मोहिनी भाको पुस्तक ‘मिथिलाक पावनी तिहार’ पढेको भए यस्तो तथ्यगत त्रुटि आउने सम्भावना कम हुन्थ्यो ।

अधिकारकमीहरूले मधुश्रावणीको विरोध गर्नुको खासै तुक छैन । किर्नाक स्वयं ब्रताहरू स्वच्छपूर्वक यस परम्परालाई निरन्तरता दिने पक्षमा देखिन्छन् । नयाँ वर्षको उपलक्ष्यमा भक्तपुरको विस्केट जात्रा पर्व मनाउने क्रममा प्रत्येक वर्ष एकजना ब्रताले जिन्नो छेड्ने परम्परा अझ जीवित छ । यस्तो पीडादायी पर्वको विरोधमा अधिकारकमीहरू मौन बस्दै आएका छन् । मधुश्रावणीमा त घिउको बल्दो बत्तिले नर्वाविवाहिताको दुइटा घुँडा डाम्ने गरिए पनि अहिले तातो टेमीको सट्टा शीतल टेमी दिने प्रथाको सुरूवात भएको छ । यसले मानवीय पीडालाई घटाएको छ । तसर्थ मधुश्रावणी जस्तो मधुर पर्व प्रशंसनीय छ । किनभने यो महिला सशक्तिकरणको पर्व हो ।

– **रामदयाल राकेश**

शान्तिनगर, काठमाडौँ

● आदिवासीको नाम किन भजाउने ?

विश्व आदिवासी दिवस एउटा आलंकारिक पर्व हो । विश्वहरूको सहमतिबाट कुनै देशले आफ्नो देशमा आदिवासी को-को हुन् भन्ने निश्चयी गर्छ । हाम्रो देशमा भने राजनीतिक निर्णय गरेर बाबुराम भट्टराई र प्रचण्डको हुकुम प्रमर्गबाट घोषणा भएको छ । धेरै महिला, पुरूष नेपालमा आदिवासी जनजातिको ‘सैलिब्रेटी’ बन्नुभएको छ । २०६३ सालपछि आदिवासीको नामका ‘सैलिब्रेटी’हरूका सम्पत्ति, घर, जग्गा, शान हेर्ने हो भने ‘लखनौका नवाब’ बनेका छन् । ‘कटुखीको फुल पहिला कि चल्ता पहिला’ भन्ने कुरामा हाससम्म पनि वैज्ञानिकहरू अलमलमै छन् । त्यसैगरी नेपालमा को आदिवासी को आगन्तुक भन्ने केही सैलिब्रेटीले भन्दैमा मात्र हुँदैन, सबै जाति आदिवासी हुन्, सबै थरी आदिवासी हुन् । आम नेपालीले बुझ्नुपर्छ कि आदिवासी र जनजाति अनि दलितको नाममा कमाउने मात्र काम गर्नु उचित होइन । पृथ्वीनारायण शाहलाई किन गाली गर्नुहुन्छ ? के गरे उनले ? कान्तिपुरको राजा भएको १ घन्टाभित्र नेवारीकी छोरी कुमारीको खुट्टा ढोगेका होइनन् र उनले ? आईलअेको धारा पल्टाएर आदिवासी जनजातिको कुरा गर्नुभन्दा आफ्नै परम्परा पछ्याएर राम्रो हुन्छ ।

– **प्रेमसिंह बस्न्यात**

बाँसवादी, काठमाडौँ

● भारतीय दबदबा

पछिल्लो समय भारत र नेपाल बीचको सम्बन्ध सुधार उन्मुख हुँदै गएको स्वयं भारतीय पक्षले स्वीकारिरहेका छन् । यद्यपि आज पनि भारतको हेवाहा र नेपालको गैरजिम्मेवार विभागले

साउन २४ गते प्रकाशित ‘जन्मसिद्धका सन्तान वंशज’ समाचार आलोचनापूर्ण छ । किनभने सरकारले नेपाल नागरिकता ऐन २०६३ लाई संशोधन गरी नेपाली आमाबाट जन्मेका, तर बाबुको पहिचान नखुलेका व्यक्तिलाई पनि नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र प्रदान गर्ने, विदेशी पुरुषसँग बिहे गरेका महिलाले पनि नेपाली नागरिकता पाउने, गैरआवासीयलाई राजनीतिक अधिकार विनाकै भए पनि नागरिक नै बनाउने, बसाई सर्नेलाई नयाँ नागरिकको गैरजन्मेवारीको उदाहरण योभन्दा ठूलो के हुनसक्छ र ? गाडी हाम्रो, खरिद गरिने पेट्रोलिम पदार्थ हाम्रो, टयाइरले दुवानी गर्ने स्थान हाम्रो, फेरि गाडीलाई प्राविधिक रूपमा चेकजाँच गर्नेचाहिँ भारतीय पक्ष ? यो हेपाहा प्रवृत्ति नभए के हुनसक्छ ?

२०७२ सालमा संविधान घोषणा हुनुअघि नै मधेसी दलको आग्रहमा तत्कालीन सरकारले २१ लाखभन्दा बढीलाई नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र वितरण गरिएको समाचार अझ बढी उदेकलाग्दो छ । किनभने नेपालमा जन्मेको,

आम जनताले दुख पाउनुका साथै ठूलो धनराशि बाहिरिरहेको छ । त्यसको एउटा उदाहरण हो, नेपालमा पेट्रोलियम पदार्थ दुवानी गर्ने ट्यांकरहरू । आजसम्म ट्यांकर खरिद गर्ने अनुमति नेपाल अखले निगमले दिन्छ भने बाँकी प्राविधिक चेकजाँच भारतीय पक्षले नै गर्छ । उदेकलागो ट्यांकरको भित्री भागको नक्सा बनाउने काम नेपाली सरकारले गर्ने पाउँदैन । यो भारतको विहार सरकारले गर्छ । यसको कुनै मूल्य छैन । कहिले २५ हजारमा पनि बनाइदिन्छन् । कहिले ६०/६१ हजारसम्म लिन्छन् । भारतीयको हेपाहा र हाम्रो सरकारको गैरजन्मेवारीको उदाहरण योभन्दा ठूलो के हुनसक्छ र ? गाडी हाम्रो, खरिद गरिने पेट्रोलिम पदार्थ हाम्रो, टयाइरले दुवानी गर्ने स्थान हाम्रो, फेरि गाडीलाई प्राविधिक रूपमा चेकजाँच गर्नेचाहिँ भारतीय पक्ष ? यो हेपाहा प्रवृत्ति नभए के हुनसक्छ ?

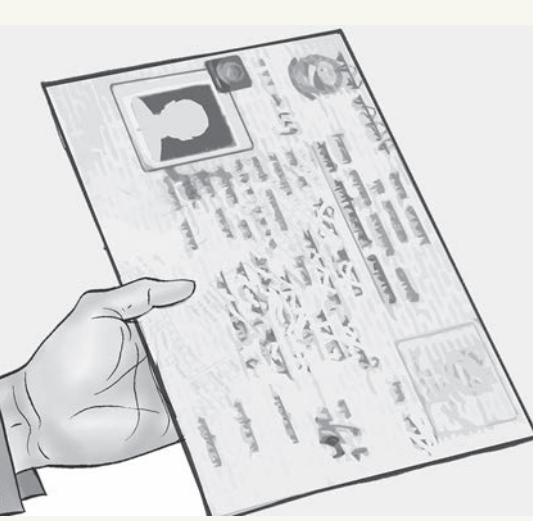
– **रामकृष्ण बराल**

जोरपाटी-२, काठमाडौँ

● न्यायपरिषद्को दोष

भर्निदै आएको तथ्य नेपालको संविधान विश्वकै उत्कृष्ट अर्थात नमुना । तर यहाँ संविधानमात्र नभएर व्यवस्थापिका, कार्यपालिका र न्यायपालिका नै भन्नु नमुना भइसकेको छ । न्यायपालिका अन्तर्गतको सर्वोच्च निकाय सर्वोच्च अदालतको सर्वोच्च स्थानमा रहने तथा सिफारिस गरिएका न्यायमूर्तिहरूको शैक्षिक प्रमाणपत्र सम्बन्धमा न्यायमूनी आफ्नै ढाँट, छल गरेको भन्ने प्रश्न तथा लाज्जना लादै आएका अवस्थामा दीपकराज जोशी मुछिनु आश्चर्यजनक भने होइन । तर सर्वोच्च अदालतको माथिल्लो स्थानमा पुग्ने व्यक्ति जो न्यायमूर्तिको रूपमा विभिन्न लगभग २२ वर्ष विभिन्न अदालतमा सेवारत थिए । उनी नै अन्यायमा पर्ने भनिरहँदाचाहिँ आश्चर्य लाग्छ । यदि यसो हो भने सर्वसाधारणको न्यायिक संस्था र न्यायमूर्तिप्रतिको विश्वासमा कठाराघात अवश्य हुन्छ । अनि सिधासादा जनताले न्याय कहाँबाट पाउने ? न्यायाधीशको निरुक्ति, सरुवा, अनुशासन सम्बन्धी कारवाही तथा बर्खास्ती र सम्पूर्ण न्याय प्रशासन सम्बन्धी विषयमा कार्य गर्न गठित न्यायपरिषद्को कार्यमा प्रश्नचिन्ह लाग्दैन र ? यदि जोकेही न्यायाधीश लगातार

भागबन्डामा नागरिकता

नेपालमै बसोबास गरेको भएपछि बाबुको थरटेगान नभएको व्यक्तिले पनि वंशजको अधिकार कसरी पाउँछ ? यसको मतलब

लेखका लागि : article@kmg.com.np

प्रतिक्रियाका लागि : letter@kmg.com.np

लामो सेवारत पश्चात सर्वोच्च स्थानमा पुग्ने बेलामात्र यस्तो जानकारी हुन्छ भने न्यायपरिषद् पनि सजायको भागिदार हुनुपर्ने होइन र ?

– **चित्रकमार भट्ट**

कतार

● करको भ्रमेला

‘जाततले करैकर’को अन्यायमा आमनागरिक परेका छन् । संविधाना कार्यनियनको तदमा छ । संविधानले परिकल्पना गरेका स्थानीय, प्रादेशिक र संघीय सरकार निर्वाचित भइसकेका छन् । सबै तहका सरकारमा कम्युनिस्ट दर्शनबाट प्रशिक्षित नेता /कार्यकर्ताको बर्चस्व छ । लामो समयदेखि यो देश निर्माण गर्ने अभिलाषा लिएर कम्युनिस्ट राजनीतिक दर्शन र चिन्तनबाट प्रेरित जर्ननिर्वाचित प्रतिनिधिहरू नै जनतालाई अनावश्यक कर थोपरेर हैरानी बनाउने कार्यमा लाग्नु दुःखद हो । कुनै पनि करको मापदण्ड तोकिँदा केन्द्र, प्रदेश र स्थानीय तहसँग समन्वय नगरी दोहोरो कर असुली गर्ने, केन्द्रीय सरकारले प्रदेश सरकारलाई कर असुलीमा रोक लगाउने र प्रदेश सरकारले स्थानीय सरकारलाई कर लगाउन रोक लगाउने, तर एकले अर्कोको अस्तित्व स्वीकार नगरी गरिने यस्ता अपरिपक्व निर्णयले संघीयताप्रति नै जनताले शंका गर्दै ओलो उड्याउनु शुभसंकेत होइन ।

– **यज्ञराज न्यौपाने**

पेसिकोला, काठमाडौँ

● नैतिकता धर्मराएको समाज

समाजमा घटिरहेका महिला हिंसा, बलात्कार, अपहरण, हत्या लगायतका सम्पूर्ण घटनाको एउटै कारण समाजमा बूझ्दै गइरहेको मानवको मुकुन्डो भित्रको राक्षसी प्रवृत्तिको विकास हो । यसको विकासमा हाम्रो खानपान, हेराइ, सुनाइ,

विदेशी व्यति नेपालमा आई बच्चा जन्माउनासाथ वंशजको अधिकार प्राप्त नेपाली नागरिक ठहर्ने ? यो कस्तो न्यायोचित कानुन बनाउन लागेको हो ? हुँदाहुँदा नेपाल कम्युनिष्ट पार्टीको बलियो, निर्भीक तर लोकप्रिय सरकारले नागरिकता लिई मिति सच्याउँदै गर्न पनि छुट दिन लागेछ । नागरिकता जस्तो संवेदनशील मामिलामा पनि यति सजिलो कानुन बनाएर जोसुकैलाई नेपाली नागरिक बनाउने यो कस्तो कानुन ल्याउन खोजेको हो ? खुला सिमाना भएको, तस्करी, लुटपाट, डकैती र हत्याजस्ता जघन्य अपराधको बलियो सम्भावना बोकेका मुलुक बीचका दुई थरीका नागरिकका सामू ‘जैजस्तो भए तापनि’ नेपालमा बच्चा जन्माउने बित्तिकै त्यस्तो बालिग नेपाली नागरिक हुन कसरी पाउँछ ?

नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र कुनै राजनीतिक दस्तावेज नभई संवेदनशील मामिला भएकाले २०७२ आगाडिकै कानुन उचित छ । होइन भने नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र बजारमा विक्री-वितरण गरे हुन्छ, कसैलाई खुसी र भागबन्डाका लागि ।

– **गंगाराज अर्याल**

पाणिनी-८, पाली, अर्घाखाँची

सामाजिक सञ्जाल र प्रविधिको दुरुपयोग, पारिवारिक संस्कार एवं वातावरण, आधुनिकताको गलत व्याख्या र अन्धानुकरण, शिक्षामा नैतिकता, अनुशासन, चरित्र र संस्कार निर्माणको अभाव मुख्य कारण हुन् । हामीले दिने शिक्षा र संस्कारमा जवसम्म सुधार गर्ने सक्दैनौ, तबसम्म यस्ता घटनाको न्यूनीकरण हुन सक्दैन । तसर्थ प्रश्न गरौँ । हामीले परिवारमा कस्तो विचार र संस्कार दिँदछौ ? विद्यालयमा कस्तो शिक्षा र दृष्टिकोण दिइरहेको छौ ? कस्ता साहित्य अध्ययन गर्न प्रेरित गर्दछौ ? कस्ता गीत-सङ्गीत सुन्न र दृश्य हेर्न प्रेरित गर्दछौ ? आधुनिकताको नाममा के सिकाइरहेका छौ ? स्वतन्त्रताको परिभाषा र प्रयोग केमा गर्दछौ ? सामाजिक सञ्जाल र प्रविधिलाई कसरी प्रयोग गर्न सिकाएका छौ ? पारिवारिक एवं सामाजिक चेतना अनि वातावरण कस्तो दिँदछौ ? यस्ता अनेकौँ प्रश्नको उत्तरसँगै वर्तमान समयका घुणित घटनाहरूको समाधान प्राप्त हुनेछ । समस्याको समाधान नैतिकवान्, संस्कारयुक्त, अनुशासनयुक्त र दुर्ययानमुक्त युवा वर्गको निर्माण गर्नु हो ।

– **रमेश कँडेल**

काठमाडौँ

● गैरजिम्मेवार सडक विभाग

भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय सडक विभागले साउन १५ गते विहीवार कान्तिपुरमा विपुलेश्वर-कलंकी-नागढुंगा र चाबिहाल-जोरपाटी सडक विस्तार कार्य सर्वोच्च अदालतको आदेशबाट अवरुद्ध भएको भनी विज्ञापित प्रकाशित गरेको छ । तर सडक विस्तार कार्य अवरुद्ध हुनुमा सर्वोच्च अदालत नभई स्वयम् सडक विभाग, काठमाडौँ उपत्यका विकास प्राधिकरण पूर्ण रूपमा जिम्मेवारी छन् ।

संविधानको धारा २५ (२) मा सर्वोच्चतम हितका लागि वाहेक राज्यले कुनै व्यक्तिको सम्पत्ति अधिग्रहण गर्ने, प्राप्त गर्ने वा त्यस्तो सम्पत्तिउपर अरू कुनै प्रकारले कुनै अधिकारको सिर्जना गर्ने छैन भनिएको छ । धारा २५ (३) ले सार्वजनिक हितका लागि राज्यले कुनै पनि व्यक्तिको सम्पत्ति अधिग्रहण गर्दा क्षतिपूर्तिको आधार र कार्यप्रणाली ऐनबमोजिम हुनेछ, भनेको

श्रम, ऊर्जाका साथै व्यावसायिक सम्बन्ध विस्तार आवश्यक पर्छ । नयाँ-नयाँ वस्तु उत्पादन, प्याकेजिङ र लेबलिङदेखि उपभोक्तासम्म पुर्‍याउन इन्टरनेटले सघाउँछ । महिलाले यसको भरपुर उपयोग गर्न सकिरहेका छैनन् । परम्परागत प्रणालीभन्दा माथि उठेर व्यवसाय वा उद्योगमा आफ्नो ज्ञान, सीप दक्षता र क्षमता बृद्धि गर्दै काम गरेमा महिला पनि सफल उद्यमी बन्न सक्छन् ।

एउटी महिला आत्मनिर्भर हुनु घर, परिवार र समाजकै लागि सुन्दर पक्ष हो । परिवारको अर्थतन्त्र मजबुद हुँदै जाँदा समृद्धिको ढोका पनि खुल्छ । तसर्थ महिलाहरू अरुको १०-१५ हजार रुपैयाँको जागिर खोज्न भौतारिनुभन्दा स्वरोजगार भई स्वावलम्बी बन्न उत्साही हुनुपर्छ । महिलाका लागि कृषि, पर्यटन, हस्तकला निर्माण, सेवामूलक व्यवसाय, होमस्टे, साना तथा घरलु उद्यम, परम्परागत संस्कृति सम्वर्द्धन, यातायात, स्कूल तथा शैक्षिक संस्थाहरू, निर्माण व्यवसाय, आयात-निर्यात, फँसन डिजाइन, हस्पिटालिटी जस्ता सम्भावनाका अनेक क्षेत्र छन् ।

कुनै महिला स्वोजगार बन्नु, भन्दा उसलाई हावामा उडाइदिने प्रवृत्ति छ । तर यस्तो सोच भएकालाई घरपरिवारले सकारात्मक रूपमा लिनुपर्छ । व्यवसाय, स्थान छनोटसम्म सहयोग गर्नुपर्छ । पुँजी लगानी

गर्न सघाउनुपर्छ । सरकार विभिन्न शीपकमा कनिका छरेकै पैसा बाँड्छ । तर महिलाको जीवनस्तर उकास्न ठोस कार्य गर्न सकिरहेको छैन । उद्यम /व्यवसाय गर्न चाहने महिलालाई विना धितो सहूलियत व्याजमा कर्जा लगानी गर्नु सरकारको कर्तव्य हो । महिलाले सञ्चालन गरेका उद्योगलाई निश्चित व्याजमा कर्जा दिने भनिए पनि त्यो प्राप्त गर्न प्रक्रिया अत्यन्तै भ्क्कन्टिलो छ । व्यवसायको प्रकृति हेरेर कम व्याजमा कर्जा दिने हो भने अहिलेका शैक्षिक बेरोजगार धेरै महिला उद्यमतर्फ आकर्षित हुन्थे ।

हाम्रो अचम्मको वानी छ- कसैले एउटा काम गर्‍यो भने अरुले पनि त्यही गर्ने । त्यसको सम्भावना नबुभीकन बाहिरबाट देखेका भरमा काम गरेर उन्नति सम्भव छैन । व्यवसायी वा उद्योगी बन्न चाहनेलाई उचित परामर्श जरुरी पर्छ । त्यसका लागि प्रत्येक जिल्लामा उद्योग/व्यवसायका लागि परामर्श केन्द्र खोलिनुपर्छ ।

उद्योग /व्यवसायमा जोखिम र चुनौतीमात्र छैन, अनन्त सम्भावना पनि छ । यस क्षेत्रमा आएका महिलाले आत्मसम्मान र सामाजिक प्रतिष्ठा आर्जन गरी अरूका लागि उदाहरण बनेका अनेक दृष्टान्त छन् । राज्य र सरोकारका निकायहरूबाट उत्प्रेरण जगाउने खालका कार्यक्रमहरू आउने

हो भने पक्कै पनि महिलालहरू आत्मनिर्भर हुन सक्छन् । कुनै प्राविधिक ज्ञानविज्ञान विदेश गएर पसिना बगाइरहेका महिला आफ्नै देशमा फर्केर आय आर्जनका काम गर्न सक्छन् । शिक्षित भएर पनि बेरोजगार बस्नुपरेका महिला आफ्नो ज्ञान-सीपलाई परिमार्जन गर्दै यही देशमा उद्यमी व्यवसायी बनेर राज्यलाई कर तिर्दै स्वावलम्बी बन्न सक्छन् ।

लेखक पोखरा उद्योग वाणिज्य संघकी कार्यसमिति सदस्य हुन्

tiwarigita41@gmail.com

छ । धारा ३७ मा प्रत्येक नागरिकलाई उपयुक्त आवासको हक हुने व्यवस्था छ । कानुनबमोजिम वाहेक कुनै पनि नागरिकलाई निजको स्वामित्वमा रहेको बासस्थानबाट हटाइने वा अतिक्रमण गरिने छैन पनि भनिएको छ ।

सार्वजनिक सडक ऐन २०३१ को परिच्छेद २ को उपदफा ३ मा भनिएको छ- सरकारले नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशन गरी सार्वजनिक सडकलाई राजमार्ग, सहायक मार्ग, जिल्ला मार्ग, सहरी मार्गमा वर्गीकरण गरी त्यस्तो सडकको केन्द्र रेखादेखि दाय्याबायाँ दुवैतिर सडक सीमा तोक्नेछ । उपदफा ४ ले सार्वजनिक सडकको निर्माण, विस्तार वा सुधार गर्न वा सडक सीमाका निर्मित जग्गा प्राप्त गर्नुपरे सरकारले जग्गा प्राप्तिसम्बन्धी प्रचलित कानुनबमोजिम गर्नुपर्ने भनेको छ ।

राज्यको सम्बन्धित निकाय सडक विभाग, काठमाडौँ उपत्यका विकास प्राधिकरणले संविधान र कानुनमा भएका व्यवस्थाविपरीत सडक विस्तार गर्न खोजेका छन् । त्यसैले उपत्यकाभित्र सडकको दुर्गति हुन र विस्तार अवरुद्ध हुनुमा सडक विभाग नै जिम्मेवार छ ।

– **रवि मानन्धर**

काठमाडौँ

● खतराको भीर

सडकका ती खाल्ताखुट्टी कसले बनायो ? ठाडै थियो धरहरा कसले ढलायो ? जिउँदेपछि कहिलेको हो, भन्दाथि मल्लेयले ऊ बेलाभै सिकेका हुन्, खोकन नेताजीले आजै किन आँटिएर रुन्छन् नेपाली ? वैयर्थ्यधार गर सधैं इज्जत नफाली धरिहात लगाएर गाली गरेर केही हुँदैन नेताहरूको इर्ष्या गरेर जति फट्याउँ गरे पनि नेता हाम्रै हो भन्डेलालाई दुवैतिरमा ल्याउन सक्छ को ? भाषणको भए पनि विकास भाकै हो सिंगो मुलुक खतराको भीरमा गाकै हो ।

– **कृष्ण कुमुरे**

आदमटार, धादिङ

● सहयोगको अपिल

अर्घाखाँची जिल्ला पणेना वडा नं. ९ निवासी म राम पुर्‍यायारको अढाई वर्षे छोरा रीनक परियारलाई बेटा थारिहात लगाएर गाली गरेर केही हुँदैन नेताहरूको इर्ष्या गरेर जति फट्याउँ गरे पनि नेता हाम्रै हो भन्डेलालाई दुवैतिरमा ल्याउन सक्छ को ? भाषणको भए पनि विकास भाकै हो सिंगो मुलुक खतराको भीरमा गाकै हो ।

अर्घाखाँची जिल्ला पणेना वडा नं. ९ निवासी म राम पुर्‍यायारको अढाई वर्षे छोरा रीनक परियारलाई बेटा थारिहात लगाएर गाली गरेर केही हुँदैन नेताहरूको इर्ष्या गरेर जति फट्याउँ गरे पनि नेता हाम्रै हो भन्डेलालाई दुवैतिरमा ल्याउन सक्छ को ? भाषणको भए पनि विकास भाकै हो सिंगो मुलुक खतराको भीरमा गाकै हो ।

आरक्षण नीतिकै उपहास

रक्षाराम हरिजन

के आरक्षण प्रणाली असमावेशिताकै निरन्तरताको साधन बन्दैछ ? राज्यले समावेशीका नाममा असमावेशिताको खाडल बढाउँदैछ ? राज्यका नीति र नियतले यस्तै प्रश्न उब्जाएका छन् । सबै जात, जाति, क्षेत्र, वर्ग, सम्प्रदाय, लिंगका जनतालाई राज्य सञ्चालनका सबै निकायमा समान सहभागी गराउनु समावेशिताको प्रमुख उद्देश्य हो । कर्मचारीतन्त्रलाई समानुपातिक समावेशी बनाउने हो भने न्यून प्रतिनिधित्व भएका र सदियौंदेखि बहिष्करणमा परेका समुदायको क्षतिपूर्तिसहित आरक्षण व्यवस्था गर्नुपर्ने हुन्छ । तर यहाँ सदियौंदेखि राज्यमा एकाधिकार, पहुँच र प्रभुत्व भएका समुदायलाई आरक्षण र विशेषाधिकार दिनेगरी आरक्षण नीति बनाउने र लागू गर्ने क्रम छ । रमेश सुनामको अध्ययन अनुसार नेपालमा एकल जातीय लैंगक वर्गले सम्पूर्ण राज्यसंयन्त्रको ६२ प्रतिशत वर्चस्व कायम राख्दै आएको छ । निजामती सेवामा सबैभन्दा पछाडि पारिएको १३ प्रतिशत दलितको प्रतिनिधित्व २ प्रतिशतभन्दा कम छ ।

नीतिगत जालझेल
संविधानसभाबाट संविधान बनेपछि खस-आर्यलाई प्रतिनिधिसभा र प्रदेशसभामा आरक्षण दिने कानुन लागू भयो । त्यही कानुन बमोजिम समानुपातिक निर्वाचन पद्धतिमा सिट बाँडफाँड पनि भयो । त्यसको विरोध गरिए पनि सरकारले सुनेन । संघीय निजामती सेवा सम्बन्धी विधेयकको प्रस्तावनामा निजामती सेवालाई स्वच्छ, सक्षम, निष्पक्ष, पारदर्शी, उत्तरदायी र सहभागितामूलक बनाउने भनिएको छ । निजामती सेवालाई समावेशी बनाउने कुरामा भने जोड दिइएन । विधेयकको दफा ८ को उपदफा (११) मा आर्थिक, सामाजिक रूपले पछाडि परेका भने प्रावधानसमेत हटाई निजामती सेवालाई समावेशी बनाउन खुला प्रतिस्पर्धाद्वारा पूर्ति हुने पदको ४५ प्रतिशत छुट्याइयो । त्यही ४५ प्रतिशतलाई शतप्रतिशत मान्दै त्यसको पनि आधा महिलाका लागिमात्र छुट्याइयो । महिलाबीच पनि ९ समूह कायम गरियो ।

विगतमा भएका आरक्षित क्षेत्रका ६ समूह महिला, आदिवासी जनजाति, मधेसी, दलित, अपाङ्ग र पिछ्छाडिएको क्षेत्रमा पनि थप गरी महिला र पुरुष दुवैले प्रतिस्पर्धा गर्न पाउने व्यवस्था गरिएको छ । उल्लिखित समूहहरूलाई ४५ प्रतिशतलाई शतप्रतिशत गरी महिलाका लागि छुट्याइएको ५० प्रतिशतलाई शतप्रतिशत मानी खस-आर्य ३०, आदिवासी जनजाति २२, मधेसी २०, दलित १०, थारु ५, अपाङ्ग ५, पिछ्छाडिएको ४, मुस्लिम ३, पिछ्छा वरगलाई १ प्रतिशत छुट्याइएको छ । महिलाका लागि छुट्याइएको ५० प्रतिशतलाई शतप्रतिशत मानी खस-आर्य ३०, आदिवासी जनजाति २२, मधेसी २०, दलित १०, थारु ५, अपाङ्ग ५, पिछ्छाडिएको ४, मुस्लिम ३, पिछ्छा वरगलाई १ प्रतिशत छुट्याइएको छ । त्यसमा पनि पहिलो लाइनमा खस-आर्यलाई राखिएको छ, जबकि सबैभन्दा उत्पीडित, बहिस्कृत, उपेक्षित, सीमान्तकृत समुदाय दलित हो । विधेयक मस्यौदामा प्रस्तावित आरक्षणको प्रतिशत र त्यसको आधार स्पष्ट र न्यायसंगत देखिँदैन । पछाडि पारिएको समूहलाई नीति नियम निर्माणको माथिल्लो तहमा पुग्न सहज बनाउन आरक्षण व्यवस्था गर्ने गरिन्छ । बहुवामा विधेयकले आरक्षण व्यवस्था छैन । परिमार्जन बिने विधेयक पारित भए समावेशिता प्रवर्द्धन हुँदैन ।

नीति र नियतमा बहिष्करण
विभेदपूर्ण नीति र सरकारको नियतले बहिष्करणमा परेका र सीमान्तकृत समुदाय भन्नु बहिष्कृत हुँदैछन् । नयाँ नियुक्तिमा अप्रत्यक्ष रूपमा करिव ६८ प्रतिशतभन्दा बढी लाभ एउटै समुदायलाई भइरहेको देखिन्छ । पछिल्लो शतप्रतिशत (समावेशीको २२.५ प्रतिशतलाई शतप्रतिशत मानी त्यसको १२ प्रतिशत) दिलाउने देखिन्छ । यस्तै खस-आर्य महिला समूहलाई ६.५५ प्रतिशत (महिला समावेशीको २२.५ प्रतिशतको ३०

संघीय निजामती सेवा सम्बन्धी विधेयकका प्रावधान हुबहु पारित भए ‘पहुँचवाला’ खस–आर्य समुदायले ६८.५ प्रतिशत सिटमा लाभ पाउँछ ।

प्रतिशत), बाँकी अपांगता र पिछ्छाडिएको क्षेत्रलाई ४.०५ प्रतिशत दिलाउँछ । यसरी एउटै समुदायले ६८.५ प्रतिशत लाभ पाउँछ ।

प्रक्रियागत विकडम
विज्ञापन गर्दा पटक-पटक गरी कूल संख्यालाई टुक्रा-टुक्रा पारिन्छ । यसले गर्दा समावेशीमा एकदम थोरै आउँछ, कहिले खुलामा सीमित हुन्छ । सुरुवाती दिनमा लोकसेवा आयोगले आरक्षणमार्फत गर्ने उपपूर्तिको अन्तर्वाती तथा अन्तिम नतिजा खुलाभन्दा अगाडि निकाल्ने गर्थ्यो । अहिले खुलातर्फको नतिजा पहिले निकालिन्छ, जुन सकारात्मक हो । अध्ययनअनुसार समावेशी पद्धतिबाट जागिरमा प्रवेश गरेका कर्मचारीलाई दोस्रो दर्जाको ठान्दै उनीहरूको मनोबल गिराउन र वृत्ति विकासमा नकारात्मक असर पार्न प्रशासनिक जालझेल गरिन्छ । प्रशासनिक असरलाई एउटै लिंग र जात समूहका व्यक्तिको पेवाजस्तै ठानिएकाले कर्मचारीतन्त्रमा समावेशिताको मुद्दा पेचिलो बनेको छ । आरक्षणको अस्त्यस्थ खेलेर राज्य संरचना समावेशितातिर उन्मुख रहेको संकेत देखाउँछ ।

विभिन्न समूहले भोगेको ऐतिहासिक विभेद, बहिष्करण र छुवाछूत र तिनको आर्थिक तथा सामाजिक अवस्था विचलेपन गरी आरक्षण सम्बन्धी कानुन, नीति नियम बनाउन सक्नुपर्ने हो । ती समूहको जनसंख्या र राज्यमा पहुँचका आधारमा आरक्षण कोटा छुट्याउनुपर्ने हो । निजामती सेवामा विभिन्न समूहको प्रतिनिधित्वलाई ध्यानमा राखेर समावेशी सिद्धान्तको मर्म, विधि अनुरूप कानुन निर्माण गर्नुपर्ने हो । नत्र असमावेशिताको खाडल भन्नुहुनेछ ।

raxasharamb@gmail.com
हरिजन यर्ड एलाइन्सका सञ्चार संयोजक हुन् ।

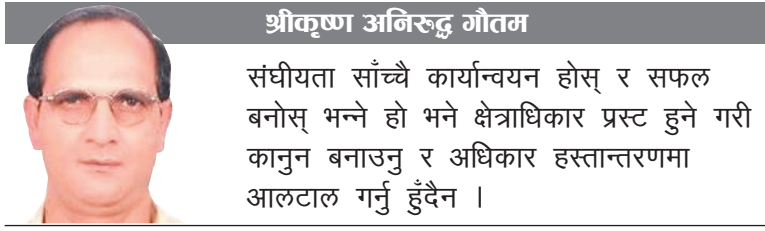
सातै प्रदेश सरकारहरू यथोचित स्वशासी शक्ति र अधिकार प्रयोग गर्न नपाएकोमा असन्तुष्ट हुनथालेका छन् । शक्ति र अधिकारका अभावमा प्रदेश २, ३ र ५ का मुख्यमन्त्रीहरू मुखुर रूपमै आफ्ना असन्तुष्टि व्यक्त गरिरहेका छन् । संघीय-एकाइहरूलाई शक्ति र अधिकारले सज्जित गर्नु नै संघीयताको मूल मर्म हो । न अधिकार नत शक्ति, यस्तो अवस्थामा एकाइहरू नितान्त आलंकारिक हुन पुग्छन् र अहिले प्रदेशहरूलाई व्यवहारतः त्यस्तै बनाउन खोजिएको छ । केन्द्रीय सरकारका पछिल्ला नियम अनुसार प्रशासनको खटन-पटन केन्द्रीय शासनकै अधीन रहने भनिएको हुँदा प्रदेशले आफ्नो प्रशासनिक स्वायत्तताको अभ्यास कसरी गर्ने र तत्तुत प्रदेशको शान्ति सुरक्षा कायम गर्न तिनको भूमिका के त भन्ने प्रश्नहरू स्वतः उठ्छन् र उठेका छन् ।

प्रशासनिक संरचना केन्द्रकै मातहत रहेपछि प्रदेश शासन स्वशासन नभएर केन्द्रको औजारमात्र हुन जान्छ र अहिले भएको त्यही हो । प्रहरीले शान्ति सुरक्षाको मामिलामा जिल्ला प्रशासनसँग समन्वय गरेर काम गर्नु पर्छ र प्रकारान्तरमा यसको अर्थ प्रदेशको प्रशासनिक कार्यक्षेत्र के त भन्ने प्रश्न स्वतः उठ्छ । यस्तो अवस्थामा प्रादेशिक स्वायत्तता कार्यात्मक हुन जान्छ । उसले आफ्ना यावत गाँतबिधि केन्द्रबाट प्राप्त निर्देशन अनुसार सञ्चालन गर्नुपर्ने हुन आउँछ । अर्थात् स्वशासनको अधिकार नै नभएका एकाइलाई संघीय-एकाइ भन्न मिल्दैन, भनिँदैन । यदि यस्तै हो भने संविधानमा संघीयता लेखिएको भए पनि व्यवहारतः वर्तमान प्रादेशिक प्रबन्धलाई केन्द्र मातहतका विभागका रूपमा बुझ्नुपर्ने हुन्छ । जबकि संघीयता भन्नु केन्द्रीय विभागहरूको विस्तार होइन । प्रदेशमा स्वशासन र केन्द्रमा साफा-शासन सुनिश्चित गर्ने प्रबन्ध नै संघीयता हो । एकाइहरूलाई स्वशासी अधिकारै नभएको पनि कतै संघीयता हुन्छ ?

संघीयतामा प्रदेशभित्रका प्रशासनिक संयन्त्रहरू प्रदेश मातहत नै रहन्छन्, यिनैभित्र शान्ति-सुरक्षा पर्छ र यो उसैको दायित्वभित्र पर्नुपर्छ । निश्चय नै त्यहाँ केन्द्रका निकाय पनि रहन्छन् र ती सोझै केन्द्रबाट परिचालित हुन्छन् । तिनले कतिपय अवस्थामा प्रदेश सरकारसँग समन्वय गर्दै काम गर्छन् । केन्द्र प्रदेशको कार्यक्षेत्रमा प्रवेश नगर्नु नै संघीयता हो भन्ने विषय केन्द्रका शासनाधिकारीहरूले नबुझेसम्म अथवा देशसात नगरेसम्म यो तनाव कम हुँदैन । वरु अरु जटिल हुँदै जान्छ ।

जनस्तरमा प्रत्यक्ष काम गर्न स्थानीय तह, गाउँ र नगर तथा महा र उपमहानगराहिका नगरपालिका छन्, जिल्ला प्रशासन तिनसँग समन्वय गर्दै काम गर्छन् । प्रशासनिक खटन-पटन केन्द्राधीन हुन गएपछि स्थानीय तह र केन्द्रबीच सोभो सम्पर्क रहन्छ । स्थानीयलाई प्रदेशको आवश्यकता नै पर्दैन । यस अवस्थामा प्रदेशको काम के हो ? फलतः के यो विकास क्षेत्रकै परिवर्तित संस्करण हो भन्ने जिज्ञासा उत्पन्न भएको छ भने यो अस्थायीकै होइन । जिल्ला प्रशासनले प्रदेश शासनले भनेको नमान्ने र स्थानीय तह आफैँ अधिकार सम्पन्न तथा प्रशासनिक हिसाबले सोझै केन्द्रसँग जोडिएका कारण नै हुनुपर्छ, फराडा सहितका गाडी लिएर गुड्नुमै प्रदेशका मुख्यमन्त्री, मन्त्रीहरूको भूमिका सीमित छ । प्रदेशसभाको मुख्य काम सदस्यहरूको तलब, भत्ता, सुविधा सम्बन्धी व्यवस्था गर्नु तथा यस अतिरिक्त उल्लेख्य काम नभएको हुँदा उद्घाटन र भाषणमा समय गुजार्नु नै उनीहरूको दिनचर्या हुँदैछ भने यसलाई अन्यथा भनिहाल्न मिल्दैन ।

यी र यस्ता परिदृश्य देखिरहँदा विगतदेखि नै संघीयता घाँडो हुन्छ भनिरहेकाहरू खुसी हुनु स्वाभाविक हो । किनभने उनीहरूले केन्द्रले आफैँसँग अधिकार गुटमुट्याएको देखी-देखी

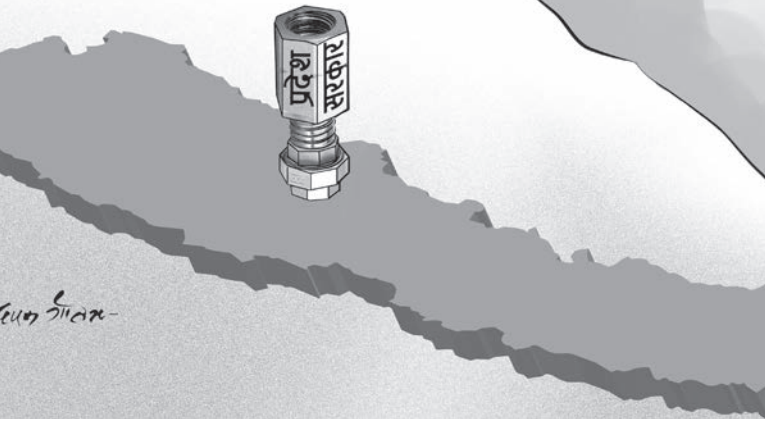

श्रीकृष्ण अनिरुद्ध गौतम

संघीयता साँच्चै कार्यान्वयन होस् र सफल बनेोस् भन्ने हो भने क्षेत्राधिकार प्रस्ट हुने गरी कानुन बनाउनु र अधिकार हस्तान्तरणमा आलटाल गर्नु हुँदैन ।

नदेखेभौँ गरेर यसमा उल्टै संघीयताकै दोष देखाउन पाउँछन् । प्रदेशका मातहत पर्ने अधिकारहरू केन्द्रमा छिच्नु अथवा हस्तान्तरित नगर्नुका पछाडि देशमा संघीयताको औचित्य छैन भन्ने देखाउनु पनि हो भन्दा अन्यथा हुने छैन । किनभने आज शासनको केन्द्रमा रहेका धेरैजसो नेताहरू र त्यसमाथि स्वयं प्रधानमन्त्री खड्गप्रसाद शर्मा ओली देश संघीयतामा प्रवेश नगरेोस् भन्ने फितामै थिए । उनीहरूको त्यही मानसिकता

र नेतृत्व दुवैमा जब यस्तो मानसिकता थियो र विद्यमान छ, तब केन्द्रबाट अधिकार हस्तान्तरण नगरेकोले प्रदेशहरू क्रियाशील हुन नसकेका हुन् भन्ने यथार्थ त्यतिकै ढाक्छोप भइरहेको र गाली खाइरहेको छ, संघीयताले । अझ के पनि विचारीणीय छ भने प्रादेशिक प्रबन्धप्रति असन्तुष्टिका कारण स्थानीयलाई एउटा संवैधानिक तहकै मान्यता मिलेकोले स्थानीयलाई प्रदेशप्रति उत्तरदायी भइरहनु नपर्ने भयो । केन्द्रका

प्रशासनिक संरचना केन्द्रकै मातहत रहेपछि प्रदेश शासन स्वशासन नभएर केन्द्रको औजारमात्र हुन जान्छ र अहिले भएको त्यही हो ।

अहिले यसको कार्यान्वयनमा प्रदर्शित भइरहेको छ, भन्दा यसलाई आरोप नमानियोस् । किनभने मनको विज्ञान यस्तै हुन्छ । फेरि त्यस किताका नेताहरूमा ओली एक्ला होइनन् र थिएनन् । तत्कालीन एमालेको ठूले पक्ति संघीयताको पक्षमा थिएन । नेपाली कांग्रेसमा पनि गिरिजाप्रसाद कोइराला, सुशील कोइराला, वर्तमान सभापति शेरबहादुर देउवा एक्सेकट नेता संघीयतामा जान राजी थिएनन् ।

वर्तमान सत्ता र प्रतिपक्ष दुवैतर्फ अझै संघीयता विरोधी मानसिकता भएका लामा पक्ति छन् । सहजै बुझिन्छ, नेतृत्व आफैँ नै त्यही कितामा परेकाले आआफ्ना पक्तिलाई प्रशोक्षित गर्नुपर्ने आवश्यकता महसुस भएन । यसैका फलस्वरूप संघीयता भनेको खराबै हो र यो विफल हुनुपर्छ भन्ने मनोविज्ञान अझै जीवन्त छ । प्रमुख दलहरूका पक्ति

जलाधारलाई नजरअन्दाज

भू तथा जलाधार ऐन त्याइयो । तर तत्कालीन सरकारले लागू

गर्नै सकेन । बहुदलकाल र गणतन्त्रको हाल पनि उही छ ।

पीडितलाई राहत दिनुमात्र समस्याको दिगो समाधान होइन । मुलुकको भौगोलिक अवस्था अनुशासका व्यावहारिक

राजनीतिक सिमानामा आधारित विकासका क्रियाकलाप र व्यावहारिक सिमानाको तालमेल नमिलेकाले जब वर्षा सुरु हुन्छ, तब जनताले पीडा भोग्नुपर्छ ।

योजना आजको आवश्यकता हो । जलाधारमा आधारित भूउपयोग योजना बाढी-पहिरोबाट हुने विपद् न्यून गर्न भरपर्दो उपाय हो । यस्ता योजना निर्माण र कार्यान्वयनका क्रममा जलाधार प्रशासकले पानीको बहाव, उपलब्धता र उपयोग, भूमिको क्षमता र प्रयोग हेर्छन् । कृषि, सहर र पूर्वाधार विकासका कार्यमा सावधानी, बच्यजत्तु संरक्षण, वनजंगल र जलाधार व्यवस्थापन जस्ता विषयमा जनतासँग मिलेर काम गर्छन् । यसले जलाधार भित्रका एवं उपल्लो तटीय र तल्लो

तटीय जनताको सम्बन्ध विस्तारमा सघाउँछ ।

राजनीतिक सिमानामा आधारित विकासका क्रियाकलाप र व्यावहारिक सिमानाको तालमेल नमिलेकाले जब वर्षा सुरु हुन्छ, तब जनताले पीडा भोग्नुपर्छ । सडक निर्माण, कृषि विकास र सहरीकरणका जिम्मेवार निकायले नेपालको भौगोलिक र जलाधारीय अवस्था अनुसार क्रियाकलाप गर्नसकेका छैनन् । बाहिरको कुरै छाडौं, लगातार सात दिन काठमाडौं उपत्यकामा पानी पर्ने हो भने के हाल हुन्छ ? केही दिन अधिको भक्तपुरको घटना ताजै छ ।

६ नं. प्रदेशको नाम कर्णाली र ४ नं. प्रदेशको नाम गण्डकी राखेर भूगोल र जलाधारमुखी सोच निर्णयकर्तामा रहेको हो कि भन्ने देखाउँछ । तर यो राजनीतिमा सीमित राख्ने कि व्यवहारमा उतार्ने स्पष्ट भइसकेको छैन । ती प्रदेशहरूमा जलाधार र उपजलाधार पहिचान गरी सोभित्र भूमिको क्षमता अनुसार भूउपयोग र जलाधार व्यवस्थापन योजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने हो वा होइन, थाहा छैन । फेवाताल र कुलेखानी इन्द्र सेनोवर जलाधारलाई संरक्षित जलाधार घोषणा गरी दिगो विकासको नमुना प्रदर्शन गर्ने काम हुनसकेको छैन ।

पीडितका वन तथा वालावरण विग्र हुन् ।

अमृत श्रेष्ठ

वस्तु विनिमय बजार सञ्चालननिर्मित पाँचवटा संस्थाले नेपाल धितोपत्र बोडोमा पूर्व स्वीकृति माग गर्दै निवेदन दिएका छन् । प्रस्तावित मस्टी डेरिभेटिभ्स, कर्माडिटी फ्युचर्स, राइजल कर्माडिटी एन्ड डेरिभेटिभ्स, नेपाल कर्माडिटी र नेपाल मर्कन्टाइल एक्सचेन्ज लिमिटेडले दिएका निवेदनमाथि बोर्डले अध्ययन गरिरहेको छ । वस्तु विनिमय बजार सञ्चालनका लागि इजाजतपत्र दिन पूर्वस्वीकृति प्रदान गर्नुपर्ने बोर्डले आधारभूत मापदण्ड तयार गर्नुपर्छ । मापदण्ड निर्माणका सम्बन्धमा निम्न विषयमा ध्यान दिन जरुरी छ ।

संघीय र प्रादेशिक एक्सचेन्ज
संघीय वस्तु विनिमय बजारका रूपमा एक तथा प्रादेशिक एक्सचेन्जका रूपमा काम गर्नेगरी आवश्यक संख्यामा एक्सचेन्जलाई अनुमति दिनुपर्छ । नेपाली पुँजी बजारमा पच्चीस वर्षदेखि सेयर बजारका रूपमा नेपाल स्टक एक्सन्ज मात्र छ । नेपाली सेयर बजार अन्तर््राष्ट्रिय स्तरको लगानी केन्द्रका रूपमा विकास हुनसकेको छैन । एउटा मात्रै एक्सचेन्ज रहँदा प्रतिस्पर्धात्मक रूपमा बजारको विकास असहज हुनसक्छ । त्यसैले संघीय र प्रादेशिक एक्सचेन्ज सञ्चालन हुन जरुरी छ । उत्पादित वस्तुहरूको करार निर्माण गरी विभिन्न स्थानमा रहने दलाल सदस्यहरूमाफत कारोबार गराउन संघीय एक्सचेन्जका रूपमा प्रस्तावकमध्ये सर्वोत्कृष्ट एउटालाई अनुमति प्रदान गर्नुपर्छ । पुँजी, सामग्रात लगानीकर्ताको संलग्नता, वस्तु विनिमय बजार सम्बन्धी अनुभव, विशेषज्ञ व्यवस्थापनको संलग्नता, सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन, व्यावसायिक योजना लगायतको अंकभार छुट्याई सर्वोत्कृष्ट छनोट गर्न सकिन्छ । निश्चित प्रदेशमा उत्पादन हुने वस्तुमा मात्र केन्द्रित रही कारोबार सञ्चालन गर्न तयार रहने एक्सचेन्जलाई प्रादेशिक एक्सचेन्जका रूपमा कार्यक्षेत्र तोकी सञ्चालन अनुमति प्रदान गर्नु

विनिमय बजार विस्तारका आधार

उपयुक्त हुन्छ । प्रादेशिक एक्सचेन्ज सुरुमा बढीमा दुई वटालाई अनुमति दिन उचित हुन्छ ।

कार्यक्षेत्र सम्बन्धी छुट्टै नियम
संघीय एवं प्रादेशिक कार्यक्षेत्र तोकी वस्तु विनिमय बजार सञ्चालनको अनुमति प्रदान गर्न वस्तु विनिमय बजार नियमावलीमा संशोधन आवश्यक छ । संशोधन प्रक्रिया तत्काल बढाउनुपर्छ ।

तुलनात्मक लाभको उत्पादनलाई बढावा
वस्तुहरूको उत्पादन एवं बजारीकरणमा प्रादेशिक सन्तुलन कायम हुनेगरी एक्सचेन्ज सञ्चालनको अनुमति दिन उपयुक्त हुन्छ । सबै एक्सचेन्ज संघीय राजधानी काठमाडौंमै केन्द्रित भए अन्य प्रदेशको तुलनात्मक लाभको क्षेत्र पहिचान गरी उत्पादनको आन्तरिक एवं अन्तर्राष्ट्रिय बजारमा पहुँच कायम गर्न चाहिँदैन वस्तु विनिमय बजारलाई कार्यक्षेत्र तोकेर अनुमति दिन सकिन्छ । जडीबुटीजन्य वस्तुका लागि प्रदेश नं. ५, कर्णाली र ७ हुन सक्छन् । यसरी अनुमति दिँदा वस्तु विनिमय बजारहरूले तोकिएको प्राथमिकताका वस्तुवारे विशेषज्ञता हासिल गर्न अवसर हुन्छ । प्रदेशमा

संयन्त्र विकास गरेर उत्पादक, कृषक, व्यवसायी, गोदाम घर गोदाम घरमा सुरक्षित राखिएको निस्सा एक्सचेन्जले बोर्ड समक्ष प्रस्तुत गरेपछि मात्रै कारोबार गर्न सकिने व्यवस्था गर्नु उपयुक्त हुन्छ । गोदाम घरमा राखिने १० प्रतिशत परिमाणको भौतिक वस्तुवार्दे इच्छुक सतर्क रहनुपर्छ ।

कृषिजन्य वस्तुलाई प्राथमिकता
नेपाली कृषि वस्तुको करार डिजाइन गरी सूचीकरण गराएर कारोबार गर्ने व्यावसायिक योजना रहेका वस्तु विनिमय बजारलाई पूर्व स्वीकृतिमा प्राथमिकता दिनुपर्छ । कृषिको बजारीकरण गरी कृषकलाई लाभ दिन तथा वस्तुको पर्याप्त उपलब्धता, भण्डारणको सुनिश्चितता तथा सहज आपूर्तिको माध्यमबाट सुलभ दरमा उपभोक्ताले वस्तुको उपभोग गर्न सकिने अवस्था सिर्जना गर्न कृषि वस्तुमा केन्द्रित एक्सचेन्ज सञ्चालनलाई प्रोत्साहन गर्ने नीति आवश्यक छ ।

वस्तु करारको सूचीकरण
वस्तु विनिमय बजार नियमावली २०७४ को अनुसूची १३ मा ६ वटा वर्गमा सूचीकृत ५३ मध्ये ३८ वटा कृषि कार्यबाट उत्पादन हुने वस्तु छन् । कृषिसँग सम्बन्धित वस्तुको कारोवारलाई बढावा दिन वस्तु विनिमय बजार सञ्चालन हुनसक्ने किसानले गोदाम घरमा आफ्नो उत्पादनलाई भण्डारण गरी प्राप्त पुर्जा धितो राखी कृषि ऋण प्राप्त गर्न वातावरण बन्न सक्छ । उल्लिखित ३८ वटा कृषिजन्य वस्तुमध्ये कम्तीमा ५ वटा कृषिजन्य वस्तुको करार सूचीकरण गरेपछि मात्रै एक्सचेन्जले रोजेको कुनै १ बहुमूल्य धातुजन्य वस्तुको करार निर्माणमा स्वीकृति दिने व्यवस्था गर्न उपयुक्त हुन्छ । कम्तीमा ३ वटा कृषिजन्य वस्तुको करार सूचीकरण पश्चात्त्राम्रै एक्सचेन्जले रोजेको

निर्वाचित पदाधिकारीहरूलाई आवास, वाहन, नोकर-चाकर, तलब-भत्ता पाउने प्रत्याभूतिचाहँ छ । जबकि शक्तिचाहँ केन्द्रकै तजविजमा रहने एवं नागरिकमाथि स्थानीयको ‘दादागिरी’ चलिारहेको देखिन्छ ।

यस अवस्थामा निश्चय नै प्रदेश संरचना देशलाई अर्थभार र नागरिकलाई करभार बाहेक अरु प्रयोजनमा प्रयुक्त नहुने देखिनु स्वाभाविक हो । तर संघीयतामा प्रवेशको प्रयोजन यस्ता निम्नुका प्रदेशहरूको रचना किमार्थ थिएन । प्रयोजन थियो, राज्यको लोकतन्त्रीकरण र क्षेत्रीय प्रतिस्पर्धा, पारस्परिक सहयोग, अन्तरक्रिया र सन्तुलनद्वारा समृद्धितर्फ गतिशील यात्रा । प्रादेशिक अर्थात् क्षेत्रीय स्तरमा उद्यमका अवसर र रोजगार सिर्जना । शिक्षा र स्वास्थ्यसेवालाई सर्वसुलभ बनाउनु विश्वभर नै संघीयकरणको विशेष उद्देश्य मानिन्छ र यी विषय प्रदेशका कार्यसूचीमा राखिन्छन् । तर यहाँ भने यी विषय तीनै तह अर्थात् केन्द्र, प्रदेश र स्थानीय तहले गर्ने भनेर समवर्ती सूचीमा राखिएका छन् ।

विशेष विज्ञता र विशेषज्ञताका लागि कतिपय संघीय मुलुकहरूले विषयगत विश्वविद्यालय सञ्चालन नगर्ने होइन, गर्छन् । तर माध्यमिक तहसम्मको शिक्षा विरलै केन्द्रका मातहत राखिन्छ । यहाँ भने माध्यमिक स्थानीय सूचीमा राखिएको छ । प्रदेशका सूचीमा प्रदेश विश्वविद्यालय, उच्चशिक्षा र पुस्तकालय व्यवस्थापन राखिएको छ । माध्यमिक तहसम्मको शिक्षा स्थानीयका सूचीमा राखेपछि, बोर्ड कसका अन्तर्गत राख्ने कि स्थानीय तहमै बोर्ड रहन्छ, कि बोर्ड परीक्षा नै रद्द हुन्छ ? कि माध्यमिक तहसम्मको अध्ययन सकिसकेपछि विना बोर्ड सोझै विश्वविद्यालय हो ? के हो, के हो ? यस्तो किन हुन्छ र यस स्थितिबाट निस्कने उपाय हो ? पहिलो कुरा त संविधानमै सूची तयार गर्दा केन्द्रीकरणको मानसिकताले काम गरेको छ । सकेसम्म प्रदेशलाई अत्यन्त सीमित कार्यक्षेत्र छुट्याइएको छ । त्यसमाथि कतिपय कार्य स्थानीयसित खट्ट्याइएको छ । संघीयता साच्चै कार्यान्वयन होस् र सफल बनेोस् भन्ने हो भने क्षेत्राधिकार प्रस्ट हुने गरी कानुन बनाउनु र अधिकार हस्तान्तरणमा आलटोल गर्नु हुँदैन । प्रदेशले गर्ने काममा केन्द्रले समानान्तर विभाग राख्ने पर्दैन । जहाँसम्म करको विषय छ, यसका लागि समग्र राष्ट्रिय निर्देशिका तयार हुनुपर्छ । संघ सञ्चालनका लागि खर्चमा किफायत गर्न प्रदेश र स्थानीय तहका जनप्रतिनिधिहरूले लिने तलब-भत्ता कम्तीमा २५ प्रतिशतले कटौती गर्नुपर्छ । किनभने

उनीहरूले पूरा समय जनसेवामा लगाउँदैनन् । तिनीहरूमध्ये धेरैजसोका आआफ्ना आय आर्जनका अरु पनि माध्यम छन् । केन्द्रीय प्रतिनिधि पनि धेरैजसोका राजधानी उपत्यकामा निजी आवास छन्, तिलालाई समग्र सुविधा विद्वहनु पर्दैन । ढिटिको भए अनुगमन गरेर कट्टा गर्नुपर्छ ।

लोकलाई कट्ठ थप्न होइन, नागरिकलाई राज्यबाट सेवा लिन अरु सुविधा होस् भन्ने प्रयोजनले संघीयतामा प्रवेश गरिएको हो । यो यथार्थ विर्सदा नै जनप्रतिनिधिले लोकबाट दोहन गर्ने मनसुवा राखेका हुन् । अर्नुचित दोहन रोक्नुपर्छ । कसरी ? कतिपय स्थानीय तह संवैधानिक प्रत्याभूति पाएका कारण नागरिकमाथि करभार थप बढी नै उत्प्राहित भएका छन् । नियन्त्रणका लागि एउटा वाध्यकारी राष्ट्रिय निर्देशिका त तयार गर्नुपर्छ नै जथाभावी गर्नबाट जनस्तरबाटै प्रतिवाद गर्नुपर्ने हुन्छ । साथै केन्द्रले स्थानीयलाई अनाहक पुलपुल्याउनु र प्रदेशलाई आफ्नो प्रतिस्पर्धी ठान्नु हुँदैन । प्रदेशको शासन प्रदेश सरकारले गर्ने हो, केन्द्रले होइन । कार्यक्षेत्र अनुसार अधिकार हस्तान्तरण गर्नुपर्छ । यो संघीयताको मर्म हो, मर्ममाथि प्रहार भए अनर्थ हुन्छ ।

सुनीता साखुर्की, भक्तपुर

सादा फलामको कि कलरकण पञ्चधातुको औठी ? भक्तपुरको ताथलीकी सनीता रोसाई बिहीवार सूर्यमंडी तौलाछ्मा दोधारमा परिन् । कस्मेटिक पसलकी सरिता अवाल उनलाई बिभिन्न खालका औठी देखाउँदै थिइन् । निकै बेरपछि, सनिताले दाहिने हातको लागि पञ्चधातुको औठी र देखेको लागि चाहिँ फलामको औठी किनिन् । उनले लाउन खोजेका थौ औठीसित बजारिया सौन्दर्य हेन, सांस्कृतिक मूल्य जोडिएको थियो । साउन कृष्ण चतुर्दशी अर्थात् गठेमंगल (घण्टाकर्ण) को अवसर परेर बिहीवार फलामे औठी किन्न सनिता जस्तै थुप्रै उपत्यकावासी बजार निस्केका थिए ।

खुलीको समय

‘गठेमंगलको दिन फलामको औठी लगायो भने भूतप्रेत (खराब तत्त्व) ले दुख दिदिन भन्ने विश्वास छ,’ २२ वर्षीया सनीताले हान्दै भनिन् । ताथलीकी कान्ति बालाचाहिँ गृहपूजाका लागि फलामको करुवा अर्थात् तीनकुने फलाम किन्न सूर्यमंडी आइपुगेकी थिइन् । गठेमंगलको दिन बेलुका नयाँ घरका ठोकाहरूमा पूजा गरी फलामको किला ठोक्दा घरलाई

राष्ट्रो हुन्छ भन्ने मान्यता छ नेवार समुदायमा । त्यही भाएर र्यात बेला फलामलगायत पञ्चधातुका सामग्री पाइने पसलहरू खचाखच हुन्छन् । भक्तपुरको भोलाछेँकै अर्जुन नेपाली परम्परागत नेपाली बाजाहरूको व्यवसाय गर्छन् । साउनमा भने उनी आफ्नो पसलबाहिर फलाम, तामा, पञ्चधातुका औठीसँगै मुगाका माला पनि विक्रीमा राख्ने गर्छन् । गठेमंगलको अवसरमा ठूलाैले फलामका औठी र बालबालिकाले फलामको नागपासा लगाउने चलन पुस्तौंदेखि चल्दै आएको उन्ले बताए । ‘बच्चाहरूमा नाभि कर्ने समस्या नहोस् भनेर नागपासा लगाइदिने चलन छ,’ उनले भने । संस्कृतिविद् श्रोम धीमडेलका अनुसार, यो परम्परा चौधौँ शताब्दीमा सुरु भएको हो ।

नेवार समुदायमा वर्षको पहिलो चाड गठेमंगललाई मानिन्छ । खेतवारीको काम सकेपछि खुसीको समय सुरु भयो भन्ने सन्देश पनि हो गठेमंगल । धीमडेलका अनुसार साउन कृष्णपक्ष अष्टमीको दिन नेवार समुदायमा पुरानो

नवदुर्गा भवानीको मखुन्डो जलाएपछि दसैँको नवमीको दिन अर्को मखुन्डो प्रतिष्ठापन नगरुन्जेल भूतप्रेतले दुख दिने, बाढीपहिरो जस्ता विपत्ति आउने,

रोगव्याधिबाट जनघनको क्षति हुने मानिन्छ र अशुभ नहोस् भनेर गठेमंगलमा फलामको औठी लाउने गरिन्छ ।

रोगव्याधिबाट जनघनको क्षति हुने मानिन्छ र अशुभ नहोस् भनेर गठेमंगलमा फलामको औठी लाउने गरिन्छ ।

रोगव्याधिबाट जनघनको क्षति हुने मानिन्छ र अशुभ नहोस् भनेर गठेमंगलमा फलामको औठी लाउने गरिन्छ ।

धीमडेलले भने, विधिवत् पूजा गरी घरमा फलाम ठोकाले अशुभ हुनबाट बच्न सकिन्छ भन्ने मान्यता छ । यो दिन तान्त्रिकहरूले गुप्त रूपमा साधना पनि गर्छन् । गठेमंगलको दिनदेखि चित्रकारहरूले नवदुर्गाको नयाँ मखुन्डो बनाउने काम थाल्छन् । यो दिन ‘गठेमंगल’ नामक राक्षसको प्रतिमा बनाएर बस्ती बाहिर जलाउने चलन पनि छ । ‘गठेमंगल’ चाँहिँ खासमा को थियो भन्नेबारे संस्कृतिविद्बीचमै विवाद छ । नेवार समुदायमा गठेमंगललाई राक्षसका रूपमा हेर्ने चलन छ । तर संस्कृतिविद् धीमडेलका अनुसार, गठेमंगल समाज परिवर्तन गर्ने हिँडेका एक नास्तिक मानिस थिए जसले भाग्यभन्दा कर्ममा विश्वास राख्ने, सुनभन्दा फलामलाई मान्यता दिन्थे । उनी तत्कालीन समाजमा चलि रहेका मूल्यमान्यताविपरीत गएका थिए ।

‘खासमा गठेमंगल सच्चा व्यक्ति थिए र कान्तिकारी पनि थिए । मध्यमवर्गीय, निम्नवर्गीय परिवारका गरिव मानिस काम नगरी भोजभरेरमा

गाएकामा, धार्मिक काममा मात्रै लागेकोमा उनी विरोध गर्थे,’ उनले भने, ‘तर यो समाजलाई उनको कुरा पचेन । बहुमतको अगाडि एक मतको केही नचले समय थियो त्यो । त्यसैले समाजभन्दा विपरीत जानेलाई कसरी दण्ड दिदैन्यो भनेर देखाउनका लागि गठेमंगलको पुतला जलाउने चलन सुरु भएको हो ।’

धीमडेल गठेमंगललाई भगवान् शिवको एउटा रूपको रूपमा पनि व्याख्या गर्छन् । वर्षका चार चतुर्दशीमा महादेवकै पूजा गरिन्छ । बाला चरे (बाला चतुर्दशी), पशा:चरे (पिशाच चतुर्दशी), शिवरात्रि र साउन कृष्ण चतुर्दशी अर्थात् गठेमंगलमा चित्रकारहरूले शिवलिंग बनाई पूजा सुरु गर्छन् ।

प्रकृति पर्व
धीमडेलका अनुसार, घण्टाकर्ण प्रकृतिसँग जोडिएको पर्व पनि हो । पानी नरोकिने, बाढीपहिरो आउने, रोग फैलिने, लामखुट्टे, भुसुना, कीराफटचाग्रह्ण हुने समयमा छुवाली बालेर घरमा धुवाँ बनाएर पूजा गरिन्छ । यसले गर्दा कीराहरू घरबाट टाढा भाग्छन् भन्ने जनविश्वास रहिआएको छ । गठेमंगलकै दिन वारीमा छिपिसकेका मकै, कर्कलो, धांस, छुवाली, नर्कट फँडानी गर्ने चलन पनि छ ।

महेशको 'महागुरु'

काठमाडौँ (कास)- लेखक महेशशमशेर राणा तेश्रो कृतिसहित आएका छन् । राजधानीमा हालै

सार्वजनिक भएको ‘महागुरु’ मा उनले अध्यात्मलाई केन्द्रमा राखेका छन् । तत्त्व विद्याका आदिगुरु मानिने कालभैरवसँग लेखक स्वयंले वार्ता गरेको हिसाबले लेखिएको पुस्तकबारे राणाले भनेका छन्, ‘यो धार्मिक साहित्य हो । यसमा थ्री महागुरु कालभैरवसंगको संवाद, कालभैरव यन्त्र साधना लगायतका विषय समेटेको छु ।’ तन्त्रालयका अध्यक्षसमेत रहेका राणाका यसअघि ‘एकादेशको कथा’ (दत्तय कथा संग्रह) र ‘तिम्रो आगमनले मेरो जीवनलाई’ (गीत-राजल कविता संग्रह) प्रकाशित छन् । ‘महागुरु’ पिनाकल पब्लिकेसनले निकालेको हो ।

घर जग्गा

पेप्सीपूर्व दुईतले घर १४४,००,०००। पेशीपूर्व १८४०,०००। प्रतियाना ९८४०२०८३२७०, ९८४०२०८४३३

जयबागेश्वरी मेनरोडबाट २ किता भित्र १४फिट पिचरोडमा ४आना ३ पैसा १दरम पूर्वमोहोडाको जग्गा तु.विक्रीमा आनाको मूल्य १२लाख सम्मक ९८४१०७१६२३७द्वैलाले कट्ट नगर्नुहोला।

चावहिलमा प्याारीक फल्याट सिस्टमको घर ९८६०४४४४२९१

ललितपुर धाराबहेलमा २४ तल्ला घर, इमाडोलमा, गोदामचौरमा टुक्रा घरधरिहरू ९८४११९९२९८६

लभ हाइवे नजिकै घडेरी ९849688214

ललितपुर चपाउणामा रमाथिइ इथर बनिने घर आना जग्गाविक्रिमा सम्पक 9813642311 (NoBroker)

घरजग्गा, apartments बरिदविक्री, gurunpropties.com, 9813339738

कनपमा एकतले नयाँघर घरघनी 9863948074

घरजग्गा एकदम लीनेले मात्र ९८६०३३४६६४

बुढानीलकण्ठ तल्लो भागाल ०-१०-०० प्रति आना रु.१८,००,०००/- 980121356

सुकेधारा, कपनआकाशेश्वारा, कनकमनखिल घरजग्गा, खरिदविक्री ९८४१३३४४०१७

ललितपुर ग्वाको, सातदोबाटो, धाराबहेल घर विक्रिमा ९८००४३९५८०

पेप्सीकोला खहरे हाईटमा २० फुट पिच बाटोमा ४४ आना Commercial Residential जग्गा विक्रिमा 9851271212, 9860021094

धाराबहेल ४४आना जग्गा, पासीकोटमा ०-४-२-० घरविक्रीमा ९८४११००८६३

वालबाटार, ज्ञानेश्वर, लाजीम्पाट, बागबारी, बुढानीलकण्ठ, धारासीमा जग्गा, बंगलाविक्रीमा ९८४११००८६३

कनकनसावना हाईटमा तु.जग्गा विक्रीमा प्रतियाना रु.२१,००,०००/- , 9851015714

महाराजगढ रिङरोडको कर्मसियल जग्गाविक्रीमा ३४रोपनी देखि औपनीसम्म, नो-ब्रोकर ९८४११०३२७२४, ९८४०१२६९०९

धुम्वराही माडीछाटार रामदेव शम्भेर नासिक धाबजानामा बनेको एकतलेघर विक्रीमा 1,55,00000/- 981156566

विभि हाइवे प्रकड्डेरीमा १-रोपनीको ८०लाख ९८४९०८६२५४

घर जग्गा खरिदविक्री, भाडामा लिनदिन 9861675653

बत्तीसपुतली सहायकमार्गमा ०-१०-१-३ घरजग्गा 9841601845

नयाँबजारको ०-४१२-२० घरजग्गा तु.विक्रीमा 9813965984

टिकापौली ०-२-२-० जग्गाएकमुसु ४०,००,००० - 9851032154

काठौघारी गोशटार ०-३-०-० बनेको नयाघर १,२५,००,०००/- 9843933695

घर जग्गा खरिदविक्रि गर्नुपरेमा 9863346233

चन्द्रज्योती बांसवारी ०-१०-०-० सस्ती ९८६३१४०८००, ९८६१४४०७४८

दहचोकमा सस्ती २० रोपनी ९८६६१३२०७०

बौद्ध लिनचलीमा घर विक्रिमा 9863346233

गद्गुघर हाइवेनजिक ०-३-०-०, ०-४-२-०, ०-४-०-० टुक्राजग्गाहरू तु.विक्रिमा 9851029955

इमाटोल कोजीगीरामा ०-४-०-० बनेको घररु.६९१६९१२१७

घरजग्गा खरिदविक्रीकोलागि फलरनटेट ९८४१०४४८२४, ४७२०४६०, ४७२०४२९,

काठमाण्डौँ ब्यानसर हस्पिटल ताथली नजिकै ०-३-२-० जग्गा विक्रीमा एकमुष्ट रु.२२,००,०००/-, ९८६०४४६६४

ललितपुरको जुनसुकै एरियामा घरजग्गाको खरिदविक्रीकोलागि 9849188782

फर्मोखेल मा आधुनिक बंगला ९८४०९३४४८२

बुढानिलकण्ठ हाईवे स्टेश्वर चौकेमा १न.कोजग्गा ४४,६६ आनाको टुक्राविक्रीमा प्रतियाना ३४,४०,०००। पेशीपूर्व १८४०,०००। प्रतियाना ९८४०२०८३२७०, ९८४०२०८४३३

गोसाबन्धुखंड बाटनजिकै बिजिमैयुपछाडी २०फुट पिलबाटोमा ०-१२-०-० मावनेको ४० कोठाको लिनतले घरविक्रीमा, विदेशीजान्ने परेकाले तुरुन्तिललाई विशाछुट्ट मूल्य 8,00,00,000/- 9849897245, 9823582607

भोटेवहालको घर विक्रीमा ९८४११८४४३, ९८०८९०३१९१

ललितपुर न्हिचोबाटोमा आकर्षक नयाघर ९८४०१४३१७४

जोरपाटी नयावस्तीमा १३फेिट बाटोमा ०-४-१-० जग्गाविक्रीमा मूल्य प्रतियाना २४,००,०००। ९८४१०८२७३३

टीकाथलीमा एकतले घर विक्रिमा ९८४९२०४७३

काठान्गारी ०-३-०-०, टुक्राकोटमा ०-४-२-०, 9803040106

बुढानिलकण्ठमा ०-८-०-० दक्षिणमोहडा प्रतियाना पंचसलाख, ९८४१४३३८०८

कपन जमदारचोकको मेनरोडमा ०-४-०-० जग्गामा बनेको र सट्टर भोकै आफुचर्खे प्रति महिना ६०-७० हजार भाडो आउने कर्मसियल घर तुरुन्त विक्रीमा, खरिदकर्ताहरूले मात्र सम्पक राख्नुहोला .०१-४२२६८८४/४२२६९९८/ ९८४१०४३३८७

सातौँघाटको घडेरी सस्तीमा विक्रीमा ९८४१७२७७२

बुढानिलकण्ठ ISKCON मान्दरमाथी valley view देखिने ४ आना देखि १० आनासम्मका टुक्रा जग्गाहरू विक्रीमा मूल्य रु.१४ लाख आना, खरिदकर्ताहरूले मात्र सम्पक राख्नुहोला .०१-४२२६८८४/४२२६९९८/ ९८०१२३३१३२

सातौँघाटको घडेरी सस्तीमा विक्रीमा ९८४१७२७७२

गोशटार हात्तिडाँडामा लिनआले एकरोपि निनदरममा बनेको दुईतले घरविक्रीमा 9851145464, 9849326875

गोशटार हात्तिडाँडामा लिनआले एकरोपि निनदरममा बनेको दुईतले घरविक्रीमा 9851145464, 9849326875

गाण्डीनजिकै शुभरोडमा ०-४-३-३ बंगला २,१४,००,०००। विक्रीमा 9851073341

Comfort Housing सीतापाईलमा फल्याट विक्रिमा ९८४०१४३१७४

पाटन गौलगढगर बाटोछेउमा घर विक्रिमा NO देवाल 9849727602

ठेकापुस्ताको लाईसन विक्रीगने चाहनेले सम्पक राख्नुहोला ९८४०१७९७७७

गल्फटार भिआइपी एरियामा घर विक्री ९८४०८०१४३१९८

गंगालाल हस्पिटलबाट १किमि टाढा मानवहाटुमार्गमा नया तलेघर रु.२२,००,०००। ०१-४२२६८८४/९८४११०४३३

सुमलटार युलेन स्कूल छेउको घर विक्रीमा ९८४१३६६४७३

ताथली पिचबाटोमा टुक्राघडेरी विक्रीमा 9813339040

बालकोट, सिट्टार, सल्लाघारी, नलिचोक आसपासमा दुईदेखि पाचरोपनी जग्गाचाँहियो 9851200620

Scorpio Xuv गाडीहरू भाडामा, 9808872109, 9842262730

Tata Sumo Vcta GX Turbo, 2007 गाडी कोडनसम्म विक्रीमा 9841358431

परुस्थित्रीकश तीनलाख पर्ने बा.८४५ एभेजुर मोटरसाईकल डेढलाखमै विक्रीमा (वालिम प्रतिला फाइनामै) 9808670469, 98188417369

Santro xing 2007: Rs.6,00,000/-, 9851020678, 4226158

Hyundai Matrix diesel 2005: Rs.5,00,000/-, 9851052301, 4226158

Maruti Alto 2002: Rs.2,50,000/-, 9840050326, 4226418

Lanser 2005 fulloption-300,000/- 9840050326/ 4226158

Opel 2003: Rs3,00,000/-, 9860561328, 4226158

2009 अटोकार 2004 मारुतीकार 9849271898

मेशिन औजार

फिटर सोलार कोरिंग जल्मिङ्ग 9841441798

सम्पर्क

Cash Deposit विदेशकोलागि सस्तीमा 9803453019

धितोफुकवा क्यासाईपोजिट धितोराखी रूपमा 9851014408

सस्तीमा Cash deposit धितोफुकवा 9851053106

सस्तीमा Cashdeposit धितोफुकवा कृणालन 9851243313

सस्तीमा Cashdeposit धितोफुकवा लोनतिर्ने 9851006688

ज्योतिशशास्त्र १०० भनेकोपुरोहित नपुरोहितले ९८४१७४९४२४

Cash deposit विद्यार्थिको लागि 9863427257

Study in Australia Education Loan Visa Documentation 9841773329

धितोफुकवा त्वा कर्जाचाहियमा 9860691578, 9886158947

सस्तीमा Cashdeposit धितोफुकवा रूप ९८४१०८७७४९, ९८४१२३६११६

Australia Visa documentation, bank loan, cash deposit 4421920, 9851057183

घरजग्गा धितोराखी BANK LOAN Consultancy 9851032044

धितोराखी लोन चाहिएमा ९८४११६२४३, ९८८००८३३४०

Cash Deposit for Students, 4419938, 9851151803

जस्तोसुकै कामदार चाहिएमा 01-4260314, 9803451752

सस्तीमा धितो फुकवा धितो राखी लोन 9860021094, 9813138779

सबैभन्दा सस्तीमा धितोफुकुवा ९८६२४८२०००

आत्मनियम पाटिसन फ्यालढोका बनाउनुपरेमा 9851036714

जग्गा घडेरीका कर्जा चाहिएमा 98699284713

Cheap Reseller Hosting http://www.iwrahost.com.np 9841389251

अतिसस्तीमा LIVE विज्ञापनसेवा 9851120180

काठमाण्डौँ भ्यालीको घरजग्गा धितोसागरी हुल्न कृण चाहिएमा ९८४१३४८८९०

धितोफुकवा cashdeposit धितोफुकवी कृण ९८४१०८७७४९, ०१-४२४४३२१२

सेकेन्डहाण्ड फर्निचर खरिद विच्री 9851234047

Cash Deposit विद्यार्थीका लागि 9815151535

विविध विक्रीमा

ग्यारेन्टीकासाथ रेष्टुरेन्टहरू, पसलहरू काठमाण्डौमा ९८६२४८७६०

वायोचोकको पसल तुविक्रिमा सम्पक 9849688214

चलिरहेको Mobile, Home Appliances विक्रिमा कोलमाटीकोट ९८६०७००१००

कोटेश्वरमा चलिरहेको रेष्टुरेन्ट विक्रिमा 9849980150

इमाडोल कोजै पोखरीमा चलिरहेको व्युटीपालर 9861939293

Boys Hostel on Sale Buddhnagar, Newbaneshwor 9851173027, 9865184901

चलिरहेको रेष्टुराउस विक्रिमा गोदावरी ९८६२८०१८८४

टिकाथलीमा कृषि फर्म विक्रिमा ९८६२३३४७४

पेप्सीचोकमा गाडी ग्यारेज विक्रिमा ९८४१४२२०१४

Boys Hostel विक्रिमा 9851176327, 9841060737

अधिक फाईदामा चलिरहेको नयाँवानेश्वरको किराना पसल तु.विक्रीमा पाल्चसलाख ९८४११३६१११

चलिरहेको व्युटीपालर विक्रिमा बानेश्वर 986००6917०

तु.क्याफे विक्रिमा पेप्सीकोला 9803827605

चलिरहेको मंदिग पसल विक्रीमा 9808030925

प्लाटिफिको वासिग, कर्टाग, एगो, दाना बनाउने र सिट बनाउने कम्पिउट सेट मोसनहरू विक्रीमा ९८६१६३६६४

बम्पर उपहार जरूरी डेढकोड लगातीमा बनेको दरबारमार्गको रेष्टुरेन्ट मात्र ६०ला

काठमाडौं (कास)- विश्व आदिवासी दिवस साउन २४ (९ अगस्ट) मा मा विगतमा सडकमा अधिकारका निमित्त चर्को नाराबाजी हुन्थ्यो । यस पटक पनि नाराबाजी उस्तै रह्यो, तर नारा लाउनेहरू फरक थिए, मौलिक पहिचानमा । जस्तो, बीएमटी तेश्रो सेमेस्टरकी पूर्णिमा गुरुङ ।

‘सधै तमू लोछारमा मात्र सहभागी हुन्थे,’ तमू समाज, धापासीको हलमा भेटिएकी उनले भनिन्, ‘यस पटक आमा र बाबासँगै आदिवासी दिवस मनाउन आइपुगे ।’

बिहीवार भूकटिमण्डपबाट निस्किएको सांस्कृतिक ग्यालीमा गीत, बाँसुरी, ढोल, भ्याम्टा, डम्फु, ह्याङ्गो, घण्टा गुन्जिरहे । चमर हल्लिरहे । पक्कमा थिए गोग्र्यो, लामा, पच्युहरू पनि ।

हथौलीचैयर प्रयोगकर्ता चेलीहरू रजिता खड्का, सोनिता लामा, गंगा छल्ल्याल, संगीता सिलवाल र

जमुना तामाङले राष्ट्रिय सभागृहमा आयोजित औपचारिक समारोहमा ‘हामी नेपाली, हाम्रो नेपाल’ गीतमा हृ वीलचियरबाटै नृत्य प्रस्तुत गरे ।

उता, किरात सुनुवार सेवा समाज, गोकर्णेश्वर नगर समितिको प्रतिनिधित्व गर्दै कमल सुनुवार मौलिक पहिचानमा थिए । उनले चारवर्षे छोरालाई समेत मौलिक पोसाकमै ढुलाइरहेका थिए । ओखलढुंगा या किरातीले पहिरएका थिए, खाँडीका दौरा-सुरुवाल, ढाका टोपी र

जाली रुमाल । नेपाल मगर महिला सांस्कृतिक संघको प्रतिनिधित्व गरिरहेका उपाध्यक्ष अमला थापामगर र हीरामाया थापामगर रातो चोला, घलेक, पछ्योरा, पटुकीमा थिए । थारू महिला सभा, उपत्यका कार्यसमितिबाट सहभागी तारा चौधरी पातलो नीलो साडी, चोला, शिरमा मानटिक, कानमा थारू कल्याणकारी सभाको लोगो अंकित भुम्का, चन्द्रहार, बाजु, जन्तर, हंसुली, सुतियार, खुट्टामा कारा । मुजबाट बनेको

सिपीको खपटा प्रयोग गरिएको ढुंकियाले धेरै आँखा तानेका थिए ।

किरात राई बायोस्काको भाँकीमा यलम्बरको भेषमा थिए- विजय छडछा राई । होचो कदमा खाँडीका दौरा सुरुवाल, अल्लोको जुहारी कोटी, ढाका टोपी, सपकै पटुकी कसेर खुक्री भिरका । मुगको प्रतिनिधित्व गर्दै थिइन्, सोनाम याम्की मुगाल । स्याको (फरिया), केव्य, तोजी, न्यानु, कारा पहिरिएकी थिइन् । पूर्वी धनकुटाकी

इन्दिरा जिमी किराती याक्खा पहिचानमा थिइन् ।

ललितपुरको दक्षिण भेगका रजनी गोले, नम्रता डिमडुङ, कल्पना जिम्बा, श्याम लामाहरू घलेक, आङ्गी लगायत मौलिक पहिचानमा थिए । ‘आजै त हो आफ्नै भेषभुषा, आफ्नो पहिचान सबैलाई देखाउने,’ मुस्कुराउँदै रजनीले भनिन्, ‘भायमाना पुस्ता हामी नै हौं । कम्तीमा मौलिक भेषभुषा लगाउने, संस्कृत जोगाउने अवसर पाएका छौं ।’

बहुसांस्कृतिक रंग

रंगकर्मी पवित्रा खड्का रामेछापको तिल्युङमा जन्मिएकी हुन् । तामाङ बाहुल्य रहेको यो गाउँमा उनी सानैदेखि तामाङ संस्कृति र पर्वहरूसँग नजिक थिइन् । तर, तामाङ पहिचानमा सजिने धोको भने पूरा भएको थिएन । विश्व आदिवासी दिवसको शुभकामना साट्ने क्रममा बिहीवार अर्की रंगकर्मी शान्ति वाइवाले फेसबुकमा सेयर गरेको तस्बिरमा उनी आडरे, स्यामा र तागीसहित देखिइन् । उनीसँगै थिइन् अल्पसंख्यक उराउ समुदायकी पहिलो रंगकर्मी संगीता, उनी पनि तामाङ पहिचानमा थिइन् ।

‘म त तराईमा जन्मिएकी,’ सुनसरीको सिताहरी संगीताले भनिन्, ‘पहाडी पोसाकप्रति एक प्रकारको प्रेम मात्रै रह्यो, लाउने धोको पूरा भएको थिएन ।’ केहीअघि मात्रै शिल्पी थिएटरमा सम्पन्न सेलो महोत्सवमा उनले ‘रहरै गरेर’ तामाङ पोसाक किनिन् । साथी निशा पाख्रिनले स्यामा (फरिया) र आडरे (चोली) उपलब्ध गराइन् । बाँकी उनले महोत्सवमा किनेकी थिइन् । ‘हाम्रो समाज नै बहुसांस्कृतिक

रंगकर्मीहरू (दायाँबाट) निशा पाख्रिन, पवित्रा खड्का, संगीता उराउ र शान्ति वाइवा तामाङ पहिचानमा सजिएर सेल्फी खिच्दै ।

रंगको छ,’ शिल्पीकी आवासीय कलाकारसमेत रहेकी उराउले भनिन्, ‘एकअर्काबीच सद्भाव साट्नु यस्ता पहिचान र दिवसले सघाउन सक्छन् ।’ फेसबुकमा सेयर गरिएको तस्बिरमा शिल्पीकी अर्की रंगकर्मी पवित्रा माडवारी रिड र सुनको सिक्कीमा सजिएकी छन् । उनले चाहिँ यो पहिचान शान्तिबाटै पाएको बताइन् ।

‘तामाङ गाउँमा जन्मिएकी भए पनि यसरी पोसाकमै सजिने मौका मिलेको थिएन,’ उनले भनिन्,

‘काठमाडौँमा पूरा भयो । मैले त आफूलाई खाँटी तामाङ युवती महसुस गरेँ । भिन्नै प्रकारको रमाइलो हुँदोरहेछ ।’ शान्तिले चाहिँ अचेल यस्ता पोसाकको बजारीकरणसमेत हुँदै गएकोले सक्कलीभन्दा नक्कलीकै विगारिगी भएको खुलाइन् । उनीहरूले कानमा लाएका चेप्टे सुन र मुगाको माला सक्कली थिएनन् । ‘सबै रेडिमेड र नक्कली हुन्,’ शान्तिले भनिन्, ‘जोड र स्वयम्भूतिर किनेको ।’

Nepal's No.1 UV-CTP

CRON CTP

www.cron.com.cn

World's First All-in-One Fully Automatic CTP

AUTOLOADER - ENGINE - PUNCHING - BRIDGE - PROCESSOR

30% Savings on plates*

Single & Separate Diodes

Huge Savings on Electricity & Developer

5 Years Warranty

Sole Distributor for Nepal

IMPERIO GLOBAL PVT LTD

Corporate Office : 2nd Floor, Heritage Plaza 2 Kamaladi, Kathmandu, Nepal imperionepal@gmail.com

Successfully running many machines in Nepal since 2012

Present in 70+ countries

Also Available Plates Chemicals

9801239400
9801239415

Sales / Service / Spares Online / Offline Support Best-in-Industry Service Support

भाट-भटेनी

स्पेसल मन्सून आफर

चिनी १ के.जी. रु. ५८/-

रहर दाल (पलिस नगरेको) प्रति के.जी. रु. ८२/-	मास दाल प्रति के.जी. रु. ७५/-	मुसुरो दाल (दुलो) प्रति के.जी. रु. ८५/-
सुबिसु अण्डा प्रति क्यारेट १५ ओटा रु. १८०/-	फुजी स्थाउ दुलो प्रति के.जी. रु. २८५/-	आलु प्रति के.जी. रु. ८३/-
प्याज प्रति के.जी. रु. ३८/-	नून प्रति प्याकेट रु. १८/-	खाना पकाउने तेल (OKI) ५ लिटर रु. ८८५/-
हुलास जीरा मसिनी चामल २५ के.जी. रु. १,७७५/-	मैदा फर्च्यून ५ के.जी. रु. २६८/-	हुलास आटा ५ के.जी. रु. २३३/-

"Save Time, Save Money"

भाट-भटेनी

सुपर मार्केट

www.bbsm.com.np

(ESTD. 1984 AD)

Sprite

रिफ्रेश बनायो रिचार्ज गरायो

REFRESH N' RECHARGE OFFER

४ करोड भन्दा बढिको TALK TIME जित्ने मौका

रु. १० देखि रु. ५००० सम्म रिचार्ज जित्ने मौका

१ लेबल पछाडिको कोड

२ ३६७६८ मा SMS गर्नुहोस्

मा पनि उपलब्ध छ ।

रु. १० देखि रु. ५००० सम्म रिचार्ज जित्ने मौका

१ लेबल पछाडिको कोड

२ ३६७६८ मा SMS गर्नुहोस्

मा पनि उपलब्ध छ ।

RECHARGE PARTNER

eSewa

*यो योजना ३१ अग, २०१८ सम्म लागू हुनेछ । T&C को लागि कोका-कोला नेपालको फेसबुक पेज हेर्नुहोस् ।

उद्योग खोल्न साढे ४ सय आवेदन

■ अमृता अनमोल

बुटवल- रूपन्देहीको मोतीपुर औद्योगिक क्षेत्रमा उद्योग खोल्न ४ सय ५० उद्योगीले आवेदन दिएका छन् । औद्योगिक क्षेत्र व्यवस्थापन लिमिटेडले इच्छुकलाई एक महिनाभित्र आशयपत्र पेश गर्न आग्रह गरेको थियो । साउन २० गतेभित्र इमेल र सोफ़्त गरी ४ सय ५० आशयपत्र प्राप्त भएको सम्पर्क व्यक्ति तथा बुटवल औद्योगिक क्षेत्रका प्रबन्धक तुलबहादुर रानाले बताए ।

बुटवल उद्योग वाणिज्य संघ, रूपन्देही उद्योग संघ, धरेलु तथा साना उद्योग महासंघ, बुटवल उपमहानगरपालिका, तिलोत्तमा नगरपालिका, शुद्धोदन गाउँपालिकालगायतले पनि इच्छुक उद्योगीका आशयपत्र संकलन गरेका थिए । धेरै उद्योगीले औषधि, सोलार, मेटल, फर्निचर, आईटी सफ्टवेयर, केवल तथा टास्कफर्म, प्याकेजिङ, प्लास्टिकलगायत उद्योगका लागि जग्गा माग गरेका छन् । खाद्यान्न, डेरी, आयुर्वेदिक औषधि, पानीलगायतका लागि पनि जग्गा माग भएको छ । उद्योगका लागि

आशयपत्र दर्ता गर्नेमा रूपन्देहीका उद्योगी धेरै छन् । आसपासका जिल्लासँगै बाहिरी क्षेत्रका घरानियाँ उद्योगीले पनि उद्योग खोल्न आवेदन दिएका छन् । औद्योगिक क्षेत्रमा सरकारले यस वर्षदेखि भौतिक संरचना निर्माण गर्दै छ । लगानीकर्ताले कस्ता उद्योग स्थापना गर्न खोजेका छन् भन्ने पत्ता लगाउन संरचना निर्माण नगर्दै आशयपत्र माग गरिएको हो । 'आशयपत्रको विस्तृत अध्ययनले यस क्षेत्रमा कस्ता उद्योगको सम्भावना छ ? उद्योगीले कति क्षेत्रफलको जग्गा चाहन्छन् भन्ने थाहा हुनेछ,' प्रबन्धक रानाले भने, 'अब त्यसअनुसार संरचना निर्माण गर्ने पनि सहयोग पुग्नेछ ।' तिनाउ किनारको मोतीपुरमा ८ सय १२ विघा क्षेत्रफलमा ५ तम्बर प्रदेशस्तरीय औद्योगिक क्षेत्र बन्दै छ ।

औद्योगिक क्षेत्र रूपन्देहीको बुटवल उपमहानगरपालिका, तिलोत्तमा नगरपालिका, सियारी र शुद्धोधन गाउँपालिकासित जोडिएको छ । औद्योगिक क्षेत्र व्यवस्थापन लिमिटेडले मोतीपुरमा प्रदेशस्तरीय औद्योगिक क्षेत्रका लागि वस्ती व्यवस्थापन तयारी थालेको छ । औद्योगिक क्षेत्रका लागि छुट्याइएको ८

सय १३ विघा क्षेत्रफलमध्ये १ सय ५० विघामा वस्ती छ । अहिले कति वस्ती राख्ने र कतिलाई स्थानान्तरण गर्ने भन्ने लगत संकलन भइरहेको छ । स्थानीय तहले बाक्लो वस्ती छोड्न र पातलो स्थानान्तरण गर्न सुझाव दिएका छन् ।

विद्यालय र केही सार्वजनिक क्षेत्रका लागि समेत जग्गा छोड्नुपर्ने माग छ । औद्योगिक क्षेत्र व्यवस्थापन लिमिटेडका महाप्रबन्धक नन्दकिशोर वस्नेतले साउन महिनाभित्र कार्यालय सञ्चालन गर्ने र भदौदेखि वस्ती व्यवस्थापन थाल्ने बताए ।

औद्योगिक व्यवस्थापन लिमिटेडले यसअघि औद्योगिक क्षेत्रका अपेक्षाबारे स्थानीय नागरिक र स्थानीय तहका प्रतिनिधिसित सुझावसमेत लिएको थियो । स्थानीयले वस्ती व्यवस्थापन गरेर उद्योग खोल्न सुझाव दिएका छन् ।

डीपीआरअनुसार औद्योगिक क्षेत्रमा करिव दुई सय ठूला तथा मझौला उद्योग स्थापना गर्न सकिन्छ । औद्योगिक क्षेत्रले प्रस्तावित स्थानमा माटोको बेस परीक्षण पनि गरेको छ । यसले ठूला उद्योगका पूर्वाधार पनि निर्माण गर्न सकिने देखिएको छ ।

छात्रवृत्ति सहित रोजगारीमूलक प्राविधिक तालिम लिने सुवर्ण अवसर
तालिम पछि रोजगारीको लागि पहल गरिने ।

- **EVENT** को रु. ५०,००० को छात्रवृत्तिको फारम निःशुल्क भराइन्छ ।
- १. मेडिकल ल्याब असिस्टेन्ट (Medical Lab Assistant) -१८ महिना
- २. भेटीरिनरी जे.टि.ए. (Veterinary J.T.A.) -१८ महिना
- ३. कृषि/बाली विज्ञान जे.टि.ए. (Agricultural/Plant J.T.A) -१८ महिना

SLC/SEE मा जुनसुकै श्रेणी/ग्रेडमा उत्तिर्ण हुनेले समेत अध्ययन गर्न पाइने ।
निःशुल्क प्रवेश परीक्षा तयारी कक्षा सञ्चालन हुँदैछ ।
विशेषता :

- छात्रावास र यातायातको व्यवस्था
- निःशुल्क पुस्तकालय

तः सम्पर्क फोन नं. : ०१-४३६०६०५, ०१-४३८०८६४
बालाजु, काठमाडौँ

कोरियाली भित्र्याउन समझदारी

काठमाडौँ (कास)- नेपालमा आफ्ना नागरिकलाई घुम्न पठाउन काठमाडौँस्थित कोरियाली दूतावास र कोरिया टुर एण्ड ट्रेकिङ अगरेजसँ एसोसिएसन (नेपाल) बीच समझदारी भएको छ ।

विहीवार ठमेलमा आयोजित कार्यक्रममा नेपालका लागि कोरियाली राजदूत पार्क योङ सिक र एसोसिएसनका अध्यक्ष अमरबहादुर शाहीबीच समझदारीपत्रमा हस्ताार भएको हो । एसोसिएसनका अनुसार कोरियाली दूतावासले नेपाल सरकारले सन् २०२० का लागि तय गरेको नेपाल भ्रमण वर्षलाई समेत मध्यनजर गर्दै आफ्ना मुलुकका नागरिकहरूको नेपालमा आवागमन बढाउन मद्दत गर्नेछ । उसले कोरियाली नागरिकहरूको सुरक्षालाई ध्यानमा राख्दै एसोसिएसनलाई सघाउन भनेको छ । यसैबीच एसोसिएसनले नेपालका विभिन्न हिमाली भेगलगायत पर्यटकीय क्षेत्रमा जाने कोरियाली पर्यटकहरूका लागि आपतकालीन अवस्थामा सेल्टरको व्यवस्था गर्ने भएको छ ।

'कुनै कोरियाली नागरिक विरामी परे वा खर्च अभावलगायत समस्यामा परे हामीले सघाउने समझदारी गरेका छौं,' शाहीले भने, 'सेलिकटरबाट उद्धार गर्नुपर्ने अवस्था आइपर्ने वा कुनै बास बस्नुपर्ने हामीले लुक्ना, अन्तर्पूर्णलगायत क्षेत्रमा कोरियाली पर्यटकहरूका लागि सेल्टर तोकेका छौं ।'

छात्रवृत्ति सहित निःशुल्क तयारी कक्षा
CTEVT बाट सम्बन्धन प्राप्त यस कलेजमा तपस्विल बमोजिमका विषयहरूमा देशकै स्थायी प्राप्त प्रोफेशनल विज्ञहरूबाट धमाधम **CTEVT** बाट लिइने प्रवेश परीक्षाको निःशुल्क तयारी कक्षाहरू संचालन भैरहेको हुँदा तुरुन्त सम्पर्क गर्नुहोस् ।
साथै शैक्षिक वर्ष २०७५/०७६ को **CTEVT** अर्न्तगत १८ महिने प्राविधिक शिक्षा अध्ययन गर्न **EVENT** तथा अन्य परियोजनाको रु. ५०,०००।- देखि रु. १००,०००।- सम्मको छात्रवृत्ति उपलब्ध भराइने हुनाले तुरुन्त सम्पर्क गरी फारम भर्नुहुन अवरोध गरिन्छ ।
✍ **मेडिकल ल्याब असिस्टेन्ट** ✍ **कृषि जेटि.ए./बाली विज्ञान**
✍ **भेटनेरी जेटि.ए./पशु स्वास्थ्य** ✍ **सिमिल सब-ओभरसियर**

सिंह टेक्निकल कलेज
(गोगबुलोक र रेडनपुल बिचमा)
गोगबु काठमाडौँ, नेपाल
सम्पर्क: ०१-४३८२०२२, ८८५१०६२४१२
८८५१२८२०२२, ८८५१०५७३७४.

घर बहालमा लिने सम्बन्धमा सूचना
माछापुच्छ्रे बैंक लिमिटेडले काठमाण्डौ महानगरपालिका वडा नं. १४, कोटेश्वर र वडा नं. ३२ कुलेखरमा शाखा स्थापना गर्न गई रहेकोले कोटेश्वर र कुलेखरको मुख्य व्यापारिक स्थानमा पानी, श्री फेज बिजुली र पार्किङको सुविधा भएको एवं एटिएम तथा जनेरेटर राख्न उपयुक्त स्थान भएको करिब १८००-२५०० वर्ग फिट क्षेत्रफल भएको भवन कम्तीमा १० वर्ष भाडामा दिन इच्छुक घरघनीहरूले यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले ७ दिन भित्र देहायका विवरणहरू स्पष्ट खुलाई प्रस्तावित बहाल क्षेत्र तथा मासिक बहाल रकम (कर सहित) समेत उल्लेख गरी तल उल्लेखित ठेगानामा आफ्नो शिलबन्दी प्रस्ताव पेश गर्नु हुन यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ ।
शिलबन्दी प्रस्तावमा खुलाउनु पर्ने विवरणहरू:
१. घरघनीको निवेदन, सम्पर्क व्यक्तिको नाम, ठेगाना र सम्पर्क नम्बर
२. भाडामा दिने प्रस्तावित भवनको फोटो सहितको ठाउँको नक्सा,
३. स्विकृत भवनको नक्साको प्रतिलिपी,
४. निर्माण सम्पन्न प्रमाणपत्रको प्रतिलिपी,
५. जग्गाधनी प्रमाणपत्रको प्रतिलिपी,
६. घरघनीको नागरिकताको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपी
अन्य शर्तहरू:
१. प्रस्तावित भवनमा कुनै किसिमको स्वाभिम्व सम्बन्धी विवाद नभएको हुनुपर्नेछ ।
२. प्रस्तावित भवन पिलर सिस्टममा निर्माण भएको हुनुपर्नेछ ।
३. पार्किङ सुविधा भएको, निर्माण सम्पन्न प्रमाण पत्र प्राप्त तथा मुकम्प प्रतिलेखाल्मक प्रविधिबाट निर्माण भएको भवनलाई प्राथमिकता दिइने छ ।
४. कुनै पनि प्रस्ताव स्विकृत वा अस्विकृत गर्ने अधिकार बैंकमा निहित रहनेछ ।
दर्ता गर्ने स्थान:
प्रशासन विभाग, केन्द्रिय कार्यालय, लाजिम्पाट, काठमाण्डौ ।

Machhapuchchhre Bank Limited
माछापुच्छ्रे बैंक लिमिटेड
सम्पन्न, उत्कृष्ट एवं विश्वसित
केन्द्रिय कार्यालय, काठमाण्डौ, बडमार्ग
फोन नं: ०१-४२२४२२२

पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय
विराटनगर

प्रवेश परीक्षा मूल समितिको न्यूनतम योग्यता सम्बन्धि सूचना
पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय विज्ञान तथा प्रविधि एवं चिकित्साशास्त्र संकाय अन्तर्गत आगिक एवं सम्बन्धन प्राप्त क्याम्पस/कलेजहरूमा शैक्षिक सत्र २०७५/०७६ (सन् २०१८) का लागि विभिन्न शैक्षिक कार्यक्रमहरूमा नयाँ विद्यार्थी भर्नाका लागि न्यूनतम शैक्षिक योग्यता निम्न बमोजिम रहेको व्यहोरा सम्बन्धित सबैका लागि यो सूचना प्रकाशित गरीएको छ ।
प्रत्येक विषयमा न्यूनतम C Grade र Aggregate मा C + Grade वा सो सरहको प्रतिशत (५०%) र Grading नभएको हकमा न्यूनतम ५०% अंक प्राप्त गरी +2 Level वा सो सरह उत्तीर्ण गरेको हुनु पर्नेछ । तर B Pharmacy शैक्षिक कार्यक्रमका लागि प्रवेश परीक्षामा फारम भर्न चाहने परीक्षार्थीहरूले Diploma pharmacy, Health Assistant (H.A) र Certificate in Medical Laboratory Technology (CMLT) उत्तीर्ण गरी न्यूनतम ६०% अंक प्राप्त गरेको हुन पर्ने छ । साथै H.A र CMLT उत्तीर्ण परीक्षार्थीले राष्ट्रिय परीक्षा बोर्डबाट Diploma Degree को समकक्षताको प्रमाणपत्र अनिवार्य रुपमा पेश गर्नु पर्ने छ ।
प्रवेश परीक्षा मूल समिति

One Heart
WORLD-WIDE

ADMINISTRATION & FINANCE DIRECTOR
One Heart World-Wide (OHW) mission is to improve access to, and utilization of healthcare services to reduce the risk of maternal and neonatal mortality in the most remote, rural areas of Nepal. We believe that all women and newborns can receive the quality healthcare services they deserve during pregnancy and childbirth, anytime and anywhere. The Administration and Finance Director will play a crucial part in fulfilling OHW's mission.
SCOPE OF THE POSITION:
This position is based in OHW Nepal Country Office, Kathmandu with field visits as required and will work under the direct guidance of the Country Representative.
The Administration and Finance Director plays a strategic role and contributes to the overall success of the organization. The position demands an individual with a hands-on and participatory approach who will lead and develop the internal team to manage and support the following areas: Administration, Finances, Human Resource and Logistics.
The position is responsible for the daily operations of OHW Nepal office and ensures that there are financial and accounting systems, controls and standards in place. The responsibility extends to overseeing the organizational human resource function, information technology, procurement, inventory and logistics functions of the organization.
CONSIDERATIONS Should be able to participate in evening conference call via Skype as expected on a regular basis. Should be able to work extended hours.
SOME OF THE KEY REQUIREMENTS:

- At least seven (7) years of experience in leading administrative, financial and HR management in INGO, NGO, or similar development organizations.
- Masters' degree in Business Administration or Management.
- Familiarity with either INGOs and/or NGOs regulations in Nepal (ideally both).

Interested Candidates are requested to visit www.p2p.com.np and apply via the portal with an updated Curriculum Vitae and Cover Letter no later than **Sunday, 19th August, 2018.**
Detailed TOR of the position is available on the portal www.p2p.com.np
For queries please contact People2People@01-5539788 / 5539746
Only shortlisted candidates will be contacted.

बहालमा फल्याट/घर चाहियो
एल.आई.सी. नेपालको शाखा कार्यालयहरु खोल्न देहायका १६ स्थानहरुमा बहालमा फल्याट/घर तुरुन्त चाहियो ।
Email: liccorporate@licnepal.com.np
LIC
लाइफ इन्स्योरेन्स कर्पोरेशन (नेपाल) लिमिटेड
Life Insurance Corporation (Nepal) Ltd.
(A Joint Venture of Life Insurance Corporation of India)
कर्पोर कार्यालय, भगवतीबहाल, नक्साल, काठमाण्डौ
फोन नं. ०१-४४३३२२२, वेबसाइट : www.licnepal.com.np

१. चैनपुर (संखुवासभा)	२. बर्दिया (बर्दिया)	३. सिन्धुली (सिन्धुली)
४. बाह्रबिसे (सिन्धुपाल्चोक)	५. सिद्धार्थनगर (रूपन्देही)	६. कलैया (बारा)
७. निजगढ (बारा)	८. धनकुटा (धनकुटा)	९. बर्दबास (महोत्तरी)
१०. गार्इघाट (उदयपुर)	११. धादिङ्ग (धादिङ्ग)	१२. बैँशीशहर (लमजुङ्ग)
१३. प्युठान (प्युठान)	१४. सल्यान (सल्यान)	१५. कोहलपुर (बाँके)
१६. तुल्सीपुर (दाङ्ग)		

पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय
विराटनगर

प्रवेश परीक्षा मूल समितिको अत्यन्त जरूरी सूचना
मिति २०७५ साल श्रावण २४ गते कान्तिपुर राष्ट्रिय दैनिक पत्रिकाको पेज नं. ८ मा प्रकाशित पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय सम्बन्धन प्राप्त तथा स्वास्थ्य विज्ञान शिक्षालय संघ (एशिया) को चिकित्सा शास्त्र संकाय अन्तर्गत स्नातक तहको शैक्षिक सत्र २०७५/७६ को भर्ना सम्बन्धि सूचनामा प्रवेश परीक्षा मूल समितिको ध्यानाकर्षण भएको छ । उक्त प्रकाशित सूचना मध्ये ओएण्टिस मेडिकल कलेज भरतपुर चितवनमा BPH र चक्रवर्ति हवि एजुकेशन एकेडेमी मध्यपुर ठिमि भक्तपुरमा PBBN र B.Sc. Nursing कार्यक्रम मात्र स्वीकृत रहेको यसै सूचना माफत जानकारी गराइएको छ । पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय वाट स्वीकृत शैक्षिक कार्यक्रममा मात्र आवेदन फारम भर्नु भराउनु पर्नेछ सो भन्दा अन्यमा भएमा स्वयम कलेज/क्याम्पस र विद्यार्थी नै जिम्मेवार हुनेछन् । प्रवेश परीक्षा सम्बन्धी सम्पूर्ण जानकारीका लागि पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय परीक्षा व्यवस्थापन कार्यालयको [website:- www.puexam.edu.np](http://www.puexam.edu.np) मा हेर्न हुन अनुरोध छ ।
प्रवेश परीक्षा मूल समिति

नेपाल इन्जिनियरिङ कलेजको बि.ई. तथा बि.आर्क. कार्यक्रमहरूको नयाँ भर्ना सम्बन्धी सूचना
नेपालको इन्जिनियरिङ शिक्षा क्षेत्रमा विगत २४ वर्ष देखि संचालित, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय जगतमा ख्याति प्राप्त गैर नाफा मूलक सामाजिक संस्था यस नेपाल इन्जिनियरिङ कलेजमा शैक्षिक सत्र २०७५ को लागि स्नातक तहका निम्न कार्यक्रमहरूमा भर्नाको लागि दरखास्त आह्वान गरिन्छ ।

सि.नं.	कार्यक्रम	सिट संख्या
१. बि.ई. सिभिल		१४४
२. बि.ई. सिभिल एण्ड ररल		४८
३. बि. आर्किटेक्चर		४८
४. बि.ई. इलेक्ट्रिकल एण्ड इलेक्ट्रानिक्स		४८
५. बि.ई. कम्प्युटर		४६
६. बि.ई. इलेक्ट्रानिक्स एण्ड कम्प्युनिकेशन		४६
७. बि.ई. सिभिल फर् डिप्लोमा होल्डर्स		४८*

फारम Online भर्नु पर्नेछ
फारम दस्तुर रु.२,०००/-
फारम दस्तुर Online फारम भर्नुभन्दा अगाडी नै तोकिएको स्थानमा बुझाउनु पर्नेछ ।
नोट: उल्लेखित कार्यक्रमहरूमा छात्राहरूका लागि ३०% सिट सुरक्षित गरिएको छ ।

*बि.ई. सिभिल फर् डिप्लोमा होल्डर्स (*nec* BDH) को प्रवेश परीक्षा सम्बन्धी सूचना मिति २०७५/४/१२ गतेको कान्तिपुर दैनिकमा प्रकाशित गरिएको छ ।
न्यूनतम योग्यता: विज्ञान विषय (फिजिकल वा बायो ग्रुप) लिई १०+२/Diploma in Engineering वा सो सरहमा कम्तिमा द्वितीय श्रेणीमा उत्तिर्ण गरेको ।
१०+२ का प्रत्येक विषयहरूमा न्यूनतम C ग्रेड ल्याएको हुनु पर्नेछ ।

आवेदन फारम भर्ने
आज अन्तिम दिन
(मिति २०७५/०४/२५ गते)
फारम दस्तुर बुझाउने स्थानहरू:

नेपाल इन्जिनियरिङ कलेज चौगुनारायण-४, भक्तपुर सम्पर्क नं.: ०१-५२२१००६	नेपाल इन्जिनियरिङ कलेज, <i>nec</i> CPS प्रयागपोखरी, लगनखेल, ललितपुर सम्पर्क नं.: ०१-५४३०१५८	नेपाल इन्जिनियरिङ कलेज, <i>nec</i> BDH महालक्ष्मी स्थान, ललितपुर सम्पर्क नं.: ०१-५४३८५८५
St. Xavier Academy नयाँबनेश्वर, काठमाडौं सम्पर्क नं.: ०१-५४६२१४६	Siya International Education Foundation पुनर्लीसडक, काठमाडौं सम्पर्क नं.: ०१-५४६६३३०	Bright Educational Academy (BEA) थापाथली, काठमाडौं सम्पर्क नं.: ०१-५२४०२१३

प्रवेश परीक्षा
२०७५/४/२६ गते शनिवार स्थान **नेपाल इन्जिनियरिङ कलेज, चौगुनारायण-४, भक्तपुर** समय **विहान १० बजे**
पुनर्रचः ११ कक्षा पास गरेका र १२ कक्षाको अन्तिम परीक्षा दिई परीक्षाफल प्रकाशित हुन बाँकी रहेका विद्यार्थीहरूले समेत आवेदन दिन सक्ने छन् ।
आवेदन फारम भर्दा पेश गर्नु पर्ने कागजातहरू:

- १२ कक्षाको परिक्षा दिएको फोटो सहितको प्रवेशपत्रको प्रतिलिपि र नागरिकता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि
- हालसालै खिचिएको पासपोर्ट साइजको १ प्रति फोटो ।

विस्तृत जानकारीको लागि
नेपाल इन्जिनियरिङ कलेज
(पोखरा विश्वविद्यालयबाट सम्बन्धन प्राप्त)
चौगुनारायण-४, भक्तपुर
फोन नं.: ०१-५२२१००६, फ्याक्स नं.: ०१-५२२१००१
मोबाइल नं.: ९८४१६६९६८४/९८४१३४४९१९
www.nec.edu.np, Email: info@nec.edu.np

Career Opportunity
Yoga Teacher (Male-1, Female-1)
Education:- Minimum +2 passed & TTC 200hr Course. **English Speaking compulsory. Experience:-** More than 1 years' experience in related field . **Work station 5 star hotel**
Attractive salary and lodging fooding also provided.
Contact no. 9800959553

CAREER OPPORTUNITIES
A Reputed Hospital in Chitwan is seeking application from highly motivated and result oriented individuals for following positions:
Positions
HR Officer - No: 1
Accountant - No: 2
Billing Counter Executive - No: 9
Qualification/Experience:

- BBS/BBA/MBA
- 1 / 2 years of experience is desirable.
- Should have sound knowledge of MS Office (Specially Excel)
- Should have Level 3 knowledge of English. (Must be able to translate English to Nepali and vice versa.)

Location: Chitwan
Salary : As per company rules.
Send your CV, passport size photograph and any other relevant documents within 10 days from the date of this notice to foursymmetrons@gmail.com

ADMISSION OPEN
पूर्वाञ्चल विश्व विद्यालय बाट सम्बन्धन प्राप्त यस कलेजमा शैक्षिक सत्र २०७५/२०७६ को लागि निम्न कार्यक्रमहरूमा भर्ना खुल्यो ।
B.Sc. Nursing
PBBN Nursing
BPH
फारम भर्ने अन्तिम मिति : २०७५ भाद्र १३ गते
डबल दस्तुरमा : २०७५ भाद्र १० गते सम्म

Faculties Wanted
Qualified and Intrested applicants are requested to apply within a week with all required documents

- Masters In Nursing - 3
- B.N. (2 Years Experience) - 2
- MPH (1 Year Experience) - 2

चक्रवर्ती हवी एजुकेशन एकेडेमी
मध्यपुर, ठिमी-३, भक्तपुर, नेपाल
सम्पर्क नं. : ०१-६६३४६३७, ६६३७१६८, ६८६६४१३५०४

Affiliated to Purbanchal University
ADMISSION OPEN
Bachelor of Public Health [BPH] 4 Years (8 Semester)

Bachelor of Pharmacy [B. Pharma] 4 Years (8 Semester)
फारम भर्ने मिति:-
२०७५ **साउन १८** गते देखि **भाद्र १३** गते सम्म
दोब्बर दस्तुरमा भाद्र २० गते सम्म
प्रवेश परीक्षा मिति: पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालयको सूचना अनुसार पछि प्रकाशित हुनेछ।
नोट: बिदाको दिन पनि कलेज खुल्ला रहनेछ ।

Valley College of Technical Sciences
Sitapaila, Kathmandu, Nepal, Tel: 01-4033127, 4033115
E-mail: info@valleycollege.edu.np, Web: www.valleycollege.edu.np

भर्ना खुल्यो !
➡ भौतिक पूर्वाधारले सम्पन्न
आफ्नै भवनमा संचालित ➡
UNIQUE COLLEGE
Rajbiraj, Saptari
AFFILIATED TO PURBANCHAL UNIVERSITY
BPH 4 Years
PBBN 3 Years
फारम भर्ने अन्तिम मिति: २०७५ भाद्र १३ गते सम्म
दोब्बर दस्तुर तिरेर मिति २०७५ भाद्र २० गते सम्म
प्रवेश परीक्षा: पछि प्रकाशित गरिने छ ।

Unique College
सप्तरी, राजविराज, फोन नं. ०३१-५२०५३१
मो.नं. ९८०८००४११४, ९८५२८३२०९८
९८०७७८८८७७, ९८४१५९३३४२

खेलकुद

आफ्नैसँग पराजित

मोन्ट्रियल ओपन टेनिसको दोस्रो चणमा रूसी डारिया कासट्किना आफ्नै राष्ट्रकी मारिया सारापोभासँग पराजित भएकी छन् । १२ औं वरीयताकी उनी ६-०, ६-१ ले पराजित भइन् ।

कान्तिपुर संवाददाता

काठमाडौँ- नेपाली राष्ट्रिय टोली र अफगानिस्तानबीच पहिलोपल्ट अन्तर्राष्ट्रिय मैत्रीपूर्ण फुटबल खेल हुने भएको छ । नेपालसँग खेल सन् २०१३ को साफ च्याम्पियन अफगानिस्तान तयार रहेको अखिल नेपाल फुटबल संघ (एन्फा) ले जनाएको छ । दक्षिण एसियाली फुटबल महासंघ (साफ) को सदस्यता त्यागेर मध्यएसियामा सरिसकेको अफगानिस्तान र नेपालले १४ नोभेम्बरमा सातदोबाटोस्थित एन्फा कम्प्लेक्समा प्रतिस्पर्धा गर्ने एन्फाको अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध प्रमुख नवीन पाण्डेले बताए । नेपालसँग ऐतिहासिक मैत्रीपूर्ण खेलका लागि अफगानिस्तानले प्रस्ताव गर्‍यो । राष्ट्रिय टिमको कुनै कार्यक्रम नरहेकाले नोभेम्बर १४ मा मैत्रीपूर्ण खेल आयोजना

गर्ने निर्णय भएको छ,' उनले भने, 'नेपाली टिमलाई अफगानिस्तानमै खेल्ने निमन्त्रणा पनि पठाएको थियो तर हामीले त्यहाँ जानेबारे सोचेका छैनौं । नेपालमै फुटबलको माहोल बनाउन चाहन्छौं ।' नेपालले फिफा वरीयतामा १६ स्थानमाथि रहेको अफगानिस्तानसँग कुल ६ खेलमा ३ जित, २ हार र १ बराबरी नतिजा बेहोरेको छ । तालिबान शासनको अन्त्यसँगै अन्तर्राष्ट्रिय फुटबलमा पुनरागमन गरेको अफगानिस्तान पहिलो प्रतियोगिताका लागि नै सन् २००३ मा काठमाडौँ आएको थियो । त्यतिबेला एसियन कप छनोटमा नेपालले अफगान टिमलाई ४-० ले हराएको थियो । मलेसियामा भएको मर्डेका कप २००८ को भेट २-२ मा टुंगिएको

थियो । साफ च्याम्पियनसिप २००९ मा ३-० को जित निकालेको नेपालले एएफसी च्यालेन्ज कप छनोट (२०११) को भेटको नतिजा पनि १-० ले आफ्नो बनाएको थियो । त्यसयता भने नेपालले अफगानिस्तानलाई पराजित गर्न सकेको छैन । अफगानिस्तानले साफ २०११ र २०१३ को सेमिफाइनलमा नेपालमाथि समान १-० को जित पाएको थियो । उसले फाइनलमा भारतलाई हराएर पाँच वर्षअघि दशरथ रंगशालामा साफ च्याम्पियनसिपको उपाधि नै जितेको थियो । मध्यएसियाली क्षेत्रमा सरेपछि उसले अन्तिम साफको रूपमा त्रिवेन्द्रम (२०१६) मा प्रतिस्पर्धा गरेको थियो र यसमा उसको उपाधि रक्षाको अभियानलाई फाइनलमा भारतले

तुहाइदिएको थियो ।

थाई टिम आउने

थाइल्यान्डको राष्ट्रिय टिम पनि नेपालसँग खेल काठमाडौँ आउने तय भएको पाण्डेले बताए । 'थाई टिम डिसेम्बरमा आउने तय भएको छ,' उनले भने, 'रंगशालामा नभए पनि नेपालमा फुटबलको माहोल सिर्जना गर्न चाहन्छौं ।' म्यानमारले पनि नेपालसँग मैत्रीपूर्ण खेलका लागि एन्फालाई प्रस्ताव पठाएको छ । तर, उसले प्रस्ताव गरेको मितिमा बंगलादेशमा साफ च्याम्पियनसिप २०१८ सञ्चालन भइरहेको हुनेछ । 'त्यसैले म्यानमारसँग खेल्ने पक्का भइसकेको छैन,' एन्फाका अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध प्रमुख पाण्डेले भने । साफ च्याम्पियनसिप र एसियाली खेलकुदको तयारीमा अहिले नेपाली टिम १० दिने क्याम्पमा बैककमा छ ।

छोटकरी

अरहान्त र अमृत विजयी

काठमाडौँ (कास)- पूर्व विजेताद्वय अरहान्तकेशर सिंह र अमृत थापामगर तेस्रो धनलक्ष्मी महर्जन स्मृति राष्ट्रिय स्ववासका पुरुष सिंगल्सतर्फ सेमिफाइनल पुगेका छन् । विहीवार उनीहरूसँगै राजेन्द्र शाक्य र प्रवीणवीरासिंह कसाकारले पनि अन्तिम चारको स्थान सुरक्षित गरे । अरहान्तले राकेश गुप्ता, अमृतले सुगम तुल्सान, राजेन्द्रले जानु चौधरी तथा प्रवीणले दिलीप अधिकारीलाई समान ३-० को सेटमा पराजित गरे । महिला सिंगल्समा डिफेन्डिङ च्याम्पियन भावना सुनुवारले स्वस्थानी श्रेष्ठलाई ३-० र कृष्णा थापाले विपना ब्जोनलाई ३-० ले हराउँदै फाइनल उपाधि भिडन्त पक्का गरे । यू-१५ ब्याडज सिंगल्समा विकास मगर र सलिन थापा मगरले फाइनल भिडन्त पक्का गरे । गर्ल्सतर्फ सपना ब्जोनले फाइनलमा मुस्कान राउतसँग प्रतिस्पर्धा गर्नेछिन् । मास्टर्स ५० वर्षमाथि सिंगल्समा दिलीप अधिकारी, सुरेश गुरुङ र इन्द्रबहादुर कार्कीले सेमिफाइनल तय गरे ।

आयोजकलाई सफलता

काठमाडौँ (कास)- आयोजक काठमाडौँ विद्याकुञ्जले दोस्रो केभीकेएसएस अन्तरस्कुल वास्केटबलमा दोस्रो जित पाएको छ । विहीवार आयोजकले न्यु सेमिटलाई १५-१४ ले पराजित गर्दा कविन थापामगरले ६ स्कोर गरे । ब्याडजमै भ्याली पब्लिकले बुद्ध एकेडेमीलाई ४६-३६, एचएचसीएल त्रियोगलाई ४२-२१, निम्सले हिमरश्मीलाई ५५-३३ तथा लक्ष्मीपुरले न्यु बुद्धप्रकाशलाई २७-१६ ले हराए । भ्याली पब्लिकका राहुल विकले २४, एचएचसीएका दीपराज तामाङले १६, निम्सका सुमन बोगटीले १३ र लक्ष्मीपुरका सञ्जय श्रेष्ठले १२ स्कोर गरे । गर्ल्समा गीनल्यान्डले भ्याली पब्लिकलाई ३५-२३, टीआईएल इनोभेष्टभलाई ३५-२४, स्काइलाकले साइपाललाई २५-१२ र त्रियोगले न्यु सेमिटलाई ६-२ ले हराए ।

जेमिनलाई स्वर्ण

काठमाडौँ (कास)- शेख कमल स्मृति अन्तर्राष्ट्रिय मार्सल आर्टसच्याम्पियनसिप अन्तर्गत करतीमा नेपालले १ स्वर्ण र ५ रजत पदक जितेको छ । बंगलादेशको

ढाकामा अगस्ट ५-८ सम्म आयोजित प्रतियोगिताका पदक विजेता खेलाडी विहीवार स्वदेश फर्किएका छन् । मदन भण्डारी स्पोर्ट्स एकेडेमीमाफत प्रतियोगितामा सहभागी खेलाडीमा ६५ केजी तौलका जेमिन महर्जनले स्वर्ण जितेका थिए । उनले बंगलादेशी प्रतिद्वन्द्वीलाई हराए । ५५ केजीमा रोशन श्रेष्ठ, ६० केजीमा कमल भुजेल, ६७ केजीमा जितबहादुर श्रेष्ठ, ७० केजीमा प्रकाश थापामगर र ७५ केजीमा विश्वकल्याण लामाले रजत जितेका थिए ।

ललितपुरमा सुगठन संघ गठन
काठमाडौँ (कास)- उमेशजंग शाहीको अध्यक्षतामा ८ सदस्यीय ललितपुर जिल्ला शारीरिक सुगठन तथा फिटनेस संघ पुनर्गठन गरिएको छ । उपाध्यक्षमा रोशन कैसी, सचिवमा लक्ष्मण थापा र कोषाध्यक्षमा प्रज्वल शाक्य तथा सदस्यमा रविन तुलाधर, कर्ण थापा, इन्द्रबहादुर श्रेष्ठ र शुक्रबहादुर देउला चुनिए । राजन शाही उपाध्यक्ष तथा सचिव प्रधान र नतिता महर्जन सदस्यमा मनोनीत भए ।

JOHN PLAYERS

Premium men's wear from SURYA NEPAL

PLEASE VISIT OUR EXCLUSIVE BRANDED OUTLETS:
• Kamal Pokhari, City Centre Mall • Tripuwesor, Blue Bird Mall • Durbarmarg • Sundhara, Civil Mall • Manbhawan • Pulchowk, LABIM Mall & other select outlets across the nation.

SALE upto 50%

SURYA NEPAL

Conditions Apply

Online game मा साथीहरुलाई challenge गर्नुहोस् । 25 MB को फुच्चे प्याक मात्र रु. ५ मा । (कर सहित रु. ६.३८)

चलाउनुहोस् बिहान ५- साँझ ५ बजे, किनेको २४ घण्टा भित्र

प्याकको मज्जा लिन *17123# डायल गरि 5 रोज्नुहोस् ।

अन्य विक्रेताका लागि २००५ डायल गर्नुहोस् वा हामी वेबसाइटमा जानुहोस् । यो योजना पहिले नै रद्द नभएको स्पष्टता कार्तिक १६, २०७५ सक्रम लागू हुनेछ ।

Ncell

Angle-angle बाट गर्छ घुलाइ, लुगा धोएपछि हुन्छ easily dry

Whirlpool CORPORATION

World's No. 1 Home Appliance Company

10 YEAR WARRANTY ON MOTOR AND PRIME MOVER

SMART DETERGENT DOSAGE

SMART SENSORS

POWER DRY

CATALYTIC SOAK

6 sense TumbleCare

NO. 1 IN CLEANING PERFORMANCE

HEXA BLOOM IMPELLER

SOFT CLOSE LID

HARD WATER WASH

Ultra 7 Kg

Ultra 7.5 Kg

Ultra 8 Kg

360° BLOOM WASH

7.5 Kg Fully Automatic Top Load Washing Machine

Take home the most advanced TOP LOAD washing machine today!

